

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Rodziny,
Polityki Senioralnej i Społecznej (9.)
w dniu 4 lutego 2016 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2016 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 12 – Państwowa Inspekcja Pracy; 14 – Rzecznik Praw Dziecka; 31 – Praca; 44 – Zabezpieczenie społeczne; 63 – Rodzina; 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych; 83 – Rezerwy celowe; 85 – Budżety wojewodów ogółem; a także planów finansowych: Funduszu Pracy; Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego; Funduszu Emerytalno-Rentowego; Funduszu Prewencji i Rehabilitacji; Funduszu Administracyjnego; Funduszu Emerytur Pomostowych; Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Jarosław Duda oraz zastępca przewodniczącego Bogusława Orzechowska)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Szanowni Państwo – szczególnie mam na myśli przedstawicieli ministra rodziny, pracy i polityki społecznej – proszę o zajęcie miejsc.

Dziękuję bardzo.

Witam wszystkich zaproszonych gości przybyłych na dzisiejsze posiedzenie komisji. Przede wszystkim witam państwa senatorów – członków komisji. Chciałbym też przywitać pana ministra, pana rzecznika praw dziecka Marka Michalaka, głównego inspektora pracy – pana Romana Giedrojcia – witamy i gratulujemy, oraz panią Małgorzatę Hofman – zastępcę głównego inspektora. Witam również przedstawicieli Ministerstwa Finansów i wszystkich zaproszonych gości, którzy dotarli już na nasze posiedzenie, włącznie z przedstawicielem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, panem Krzysztofem Rowińskim. Witam serdecznie wszystkich pozostałych gości.

Jak państwo doskonale wiecie, na dziewiątym posiedzeniu Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej będziemy rozpatrywać ustawę budżetową na rok 2016 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji. A w punkcie drugim znalazły się sprawy różne. Rozpisałyśmy to na godziny, jak państwo widzicie w scenariuszu. Mam jednak nadzieję, że tempo będzie nieco bardziej żwawe, do czego wszystkich państwa zachęcam.

Jeśli nie usłyszę uwag ze strony obecnych, a szczególnie państwa senatorów, to przystąpimy do realizacji dzisiejszego scenariusza posiedzenia. Rozpocznemy od części 12 „Państwowa Inspekcja Pracy”.

Bardzo proszę pana ministra o rozpoczęcie referowania, a potem ewentualnie delegowanie tego na kogoś czy kontynuowanie samemu do końca. W odniesieniu do części 12 „Państwowa Inspekcja Pracy” koreferat wygłosi pan senator Andrzej Kamiński, który będzie występował po panu ministrze.

Bardzo proszę.

Główny Inspektor Pracy Roman Giedrojc:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Jeśli państwo pozwolą, to chciałbym na wstępie mojego krótkiego wystąpienia powiedzieć parę słów o urzędzie, którym mam zaszczyt kierować od 2 godzin, co nie znaczy,

że z inspekcją pracy mam do czynienia dopiero od 2 godzin. Proszę państwa, w Państwowej Inspekcji Pracy pracuję od roku 1985 i przeszedłem prawie wszystkie stanowiska, a w latach 2006–2008 byłem zastępcą głównego inspektora pracy. Zatem problemy, które nurtują inspekcję pracy, są mi znane z dwóch poziomów – poziomu zarządzającego, ale też poziomu prostego inspektora pracy. Pozwólcie państwu, że trochę przybliżę to, czym się zajmuje Państwowa Inspekcja Pracy, ale bardzo krótko, i potem przejdę do meritum sprawy.

Państwowa Inspekcja Pracy jest organem sprawującym nadzór i kontrolę nad przestrzeganiem prawa pracy, jak również przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w zakresie określonym w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy. Skuteczne egzekwowanie przepisów prawa, w szczególności bezpieczeństwa i higieny pracy, poprzez efektywne i ukierunkowane kontrole oraz działania prewencyjne zmierzające do ograniczenia zagrożeń wypadkowych i poszanowania prawa są misją naszego urzędu od prawie 100 lat. Zadania określone w ustawie realizowane są przez Główny Inspektorat Pracy, 16 okręgowych inspektoratów pracy – tyle, ile jest województw – i ich oddziały oraz działających w ramach ich terytorialnej właściwości inspektorów pracy, którzy jako jedyni są organem pierwszej instancji. Żaden organ kontrolny w Polsce nie ma takich uprawnień, nawet inspektorzy Najwyższej Izby Kontroli. Ośrodek szkolenia we Wrocławiu zajmuje się szkoleniem naszej kadry. Na realizację tych zadań w 2016 r. zaplanowaliśmy kwotę 317 milionów 845 tysięcy zł. Z tej kwoty 76,2% stanowią wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, tj. składki do ZUS i na Fundusz Pracy, a 17,1% – pozostałe wydatki bieżące, m.in. opłaty za administrowanie i czynsze oraz zakup energii, usługi telekomunikacyjne, podróże służbowe krajowe i zagraniczne, zakup materiałów i wyposażenia, naprawy sprzętu i samochodów, remont siedzib, odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, szkolenia pracowników, ubezpieczenie mienia, podatki, badania wstępne, okresowe oraz kontrolne pracowników, usługi obce związane z realizacją kampanii działań prewencyjno-promocyjnych, opracowanie i druk wydawnictw Państwowej Inspekcji Pracy czy też nagrody w konkursach organizowanych przez nasz urząd. Z kolei 6,2% to wydatki majątkowe, wydatki inwestycyjne, a 0,5% – świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Wzrost wydatków w stosunku do roku 2015 nastąpił w grupie wynagrodzeń w związku z zaplanowanym wzrostem płac o 8% oraz zaplanowanym wzrostem za-

trudnienia o 30 etatów, jak również w grupie wydatków majątkowych w związku z robotami budowlanymi w nowej siedzibie uzyskanej z zasobów Skarbu Państwa dla Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach. Pozostałe wydatki realne, to jest po uwzględnieniu planowanej inflacji, zaplanowaliśmy na niższym poziomie niż w 2015 r. – chciałbym na to paniom senator i panom senatorom zwrócić uwagę. Priorytetem był i jest wzrost wynagrodzeń. Ośmioprocentowy wzrost płac to próba ratowania sytuacji urzędu w obliczu spadku płacy realnej poniżej poziomu z 2004 r. To nie jest pomyłka, proszę państwa – poniżej 2004 r. Wynagrodzenie z angażu na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosło brutto 4954 zł. Z uwzględnieniem nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, nagród za efekty w pracy, premii pracowników itp. kwota ta wynosi 5229 zł. Przy zaplanowanym wzroście płac na poziomie 8% wynagrodzenie to wyniosłoby 5639 zł. Podwyżka o 400 zł po 6 latach zamrożenia wynagrodzeń nie wydaje się szokująca, zwłaszcza że co roku na Państwową Inspekcję Pracy nakłada się różnymi ustawami nowe obowiązki, tylko niektóre zostały wymienione w materiale przedłożonym komisji. Realizacja tych zadań wymaga naprawdę wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej, prawników, inżynierów z ogromnym doświadczeniem zawodowym. Chodzi o to, żeby być partnerem dla pracodawców, przedsiębiorców i różnych kancelarii prawnych, co przy obecnym poziomie wynagrodzeń staje się praktycznie nierealne. Pozyskanie młodego człowieka z tak dużym doświadczeniem jest niemożliwe. Albo jest młody i niedoświadczony, nie ma wiedzy, albo doświadczony, ale wówczas nie przyjdzie do nas do pracy za 3100 czy 3300 zł.

Planując budżet urzędu na 2016 r., główny inspektor pracy podjął decyzję o połączeniu wszystkich wydatków w rozdziale 75101 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa”, co wiąże się z likwidacją rozdziału 75195 „Pozostała działalność”, w którym to rozdziale ujmowane były dotychczas wydatki związane z działalnością prewencyjno-promocyjną. Ponieważ działalność prewencyjno-promocyjna jest integralnym elementem działalności statutowej Państwowej Inspekcji Pracy, realizowanym również podczas kontroli prowadzonych przez inspektorów, a wydatki na tę działalność wynoszą tylko 1,6% ogółu wydatków, ewidencjonowanie ich w odrębnym rozdziale wydaje się niestosowne, zwłaszcza że prowadzona przez urząd analiza wydatków w pełni pozwoli na kontrolę ich wysokości. Zdając sobie sprawę z tego, że inna prezentacja spowoduje pewne perturbacje na posiedzeniach komisji sejmowych, odkładano tę decyzję, ale jesteśmy przekonani o jej słuszności.

Wysoka Komisjo, w budżecie na 2016 r. zaplanowano również zmiany w planie zatrudnienia. W celu prawidłowej realizacji zadań przewidziano wzrost zatrudnienia o 30 etatów, do poziomu 2 tysięcy 807 etatów. Te dodatkowe etaty miały wzmocnić grupę inspektorów pracy w związku z nowymi zadaniami nałożonymi na nasz urząd, jak również przewidywanymi w nowych projektach ustaw.

Panie i Panowie Senatorowie! W telegraficznym skrócie przedstawiam materiał, nad którym pracowały komisje sejmowe, ograniczając swoje wystąpienie do wydatków, bo w tym zakresie po pracach komisji nastąpiły zmiany. Na po-

siedzeniu w dniu 29 stycznia 2016 r. w sprawie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2016 przegłosowano wniosek zmniejszający plan wydatków w części 12 „Państwowa Inspekcja Pracy” w rozdziale 75101 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa” o kwotę 8 milionów 991 tysięcy do kwoty ogólnej budżetu Państwowej Inspekcji Pracy, która ma wynieść po zmianach 308 milionów 854 tysiące zł. Wniosek dotyczył zmniejszenia przede wszystkim wydatków bieżących o kwotę 7 milionów 995 tysięcy zł, w tym wynagrodzeń osobowych pracowników o kwotę 5 milionów 750 tysięcy zł i wydatków majątkowych o kwotę 996 tysięcy. W związku z tym Państwowa Inspekcja Pracy będzie zmuszona zmniejszyć plan wydatków na 2016 r. w rozdziale 75101 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa” w układzie klasyfikacji budżetowych. Zmniejszone zostaną wydatki bieżące o kwotę 7 milionów 995 tysięcy zł, w tym w paragrafie 4010 „Wynagrodzenia osobowe pracowników” o kwotę 5 milionów 750 tysięcy zł, w paragrafie 4110 „Składki na ubezpieczenia społeczne” o kwotę 1 miliona 411 tysięcy, w paragrafie 4000 „Wydatki bieżące jednostki” o kwotę 814 tysięcy zł i w paragrafie 4440 „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” o kwotę 20 tysięcy zł. O kwotę 996 tysięcy zł zmniejszone zostaną wydatki majątkowe w paragrafie 6060 „Wydatki na zakup inwestycyjny jednostek budżetowych”.

Pierwsza grupa wydatków w rozdziale 75101 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa” zmniejszona o łączną kwotę 7 milionów 995 tysięcy to wydatki bieżące, w tym wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi, które ulegają zmniejszeniu o łączną kwotę, jak już wcześniej wskazywałem, 7 milionów 161 tysięcy zł. Pozostała kwota zmniejszenia w wysokości 834 tysięcy zł dotyczy wydatków bieżących jednostki i planowanych odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Druga grupa wydatków w tym rozdziale, która została zmniejszona, dotyczy wydatków majątkowych. Zmniejszono planowane środki na wydatki inwestycyjne o kwotę 996 tysięcy zł. Urząd zmuszony jest do weryfikacji planu i wyznaczenia priorytetów, do których zaliczamy przebudowę i modernizację siedzib pozyskiwanych z zasobów skarbu państwa w celu obniżenia wydatków związanych z wynajmem pomieszczeń biurowych. Dlatego też ewentualna decyzja będzie dotyczyć zmniejszenia wydatków na zakupy inwestycyjne niezwiązane z budownictwem.

Łączny budżet urzędu po zmianach wyniesie, tak jak wskazywałem, 308 milionów 854 tysiące zł.

Na zakończenie chciałbym prosić... Panie i Panowie Senatorowie, czuję się w obowiązku zwrócić się do państwa z prośbą o przywrócenie kwoty 5 milionów 750 tysięcy zł na wynagrodzenia osobowe pracowników i kwoty 1 miliona 411 tysięcy na pochodne od wynagrodzeń. Tak jak powiedziałem na wstępie, wzrost wynagrodzeń jest dla nas priorytetem. Od lat w projektach budżetu prezentowano problem wynagrodzeń, niestety bezskutecznie. Tym bardziej że w 2010 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy nie otrzymali należnych podwyżek z tytułu dyspozycji, które z ramienia parlamentu dotyczyły wszystkich innych organów, urzędów, których budżety były tworzone przez

ministerstwa i tych, które były tworzone samodzielnie, tak jak w Państwowej Inspekcji Pracy. Jako jedyny urząd nie otrzymał on wtedy takiej podwyżki. Było to w mojej ocenie zaniedbanie byłego kierownictwa. Młodzi pracownicy – starsi w mniejszym wymiarze – będą mieli z tego tytułu mniejsze emerytury. Przykro mi o tym mówić, ale niestety taka jest prawda. Zatem jeżeli panie i panowie senatorowie będą łaskawi przywrócić tę kwotę, o której mówiłem, to będziemy serdecznie wdzięczni. Dziękuję pięknie za uwagę. Jeżeli będą jakieś pytania do naszego budżetu, to pani dyrektor czy pani zastępca dyrektora udzieli szczegółowych wyjaśnień. Dziękuję pięknie za uwagę.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję panu ministrowi za tę prezentację i zaprezentowanie swojego stanowiska w tym zakresie.

Przed koreferatem otworzę dyskusję, proszę bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Najpierw będzie koreferat, przepraszam. Konsultowałem to z panem przewodniczącym i źle usłyszałem.

Zatem poproszę pana senatora Kamińskiego o wystąpienie. Proszę.

Senator Andrzej Kamiński:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Panie Inspektorze! Szanowni Państwo! Drodzy Senatorzy!

Mój koreferat jest oparty na materiałach, które otrzymałem wcześniej, przed poprawkami, które zostały wprowadzone przez Sejm, dlatego w pewnym momencie będę próbował nanieść poprawki, o których wspominał pan inspektor.

Jeżeli chodzi o część 12 „Państwowa Inspekcja Pracy”, to dochody w roku 2016 w dziale 751 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa” są planowane w wysokości 1 miliona 974 tysięcy zł, co wobec przewidywanego za 2015 r. wykonania dochodów na poziomie 2 milionów 687 tysięcy zł stanowi 73%; jest niższe o 713 tysięcy zł. Z kolei planowane wydatki na rok 2016 w tym materiale, który otrzymaliśmy, były przewidywane na poziomie 317 milionów 845 tysięcy zł. Po korekcie jest to 308 milionów 854 tysiące zł. Oczywiście to jest przewidywanie. Wykonanie za rok 2015 odpowiednio wynosiło 296 milionów 543 tysiące zł, więc jest zwiększenie o... Było to planowane na poziomie 21 milionów 302 tysięcy zł, więc trudno skorygować, jaka będzie podwyżka związana z wydatkami na rok 2016. Odnosząc się do dochodów, chcę stwierdzić, że mniejsze dochody wynikają przede wszystkim z wpływów z tytułu kar pieniężnych nakładanych przez inspektorów pracy, a dotyczących przede wszystkim transportu drogowego, oraz z tytułu sprzedaży składników majątkowych, a także z tytułu świadczeń, usług szkoleniowych oraz najmu sal konferencyjnych w Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu.

Jeśli chodzi o wzrost dochodów, to główne zwiększenie dotyczy wzrostu wynagrodzeń, o którym była tutaj mowa, i pochodnych od wynagrodzeń oraz wydatków majątkowych. Pozostałe wydatki bieżące spadają o łączną kwotę – tak było w materiale, który otrzymałem – 180 tysięcy zł,

a świadczenia na rzecz osób fizycznych pozostały na tym samym poziomie. Plan etatów na rok 2016, o którym była mowa, zwiększono w stosunku do 2015 r. o 30 nowych – w związku z przewidywanymi nowymi zadaniami, które będzie realizowała Państwowa Inspekcja Pracy – do poziomu wspomnianych przez pana inspektora 2 tysięcy 807 etatów. Jak wiemy, są przygotowywane projekty ustaw, na których podstawie Państwowa Inspekcja Pracy będzie realizować dodatkowe zadania. Trwają m.in. prace nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy o emeryturach pomostowych, które powodują zwiększenie uprawnień inspektorów pracy m.in. o kontrolę stanowisk pracy w szczególnych warunkach. Następuje również zmiana kodeksu pracy, uchwalona w 2015 r., która nakłada obowiązek informowania okręgowego inspektora o zawarciu umowy o pracę na czas określony. I to są jedne z elementów, które decydują o tym, że zwiększenie etatów w Państwowej Inspekcji Pracy jest jak najbardziej uzasadnione. Mogliśmy zapoznać się z tym szczegółowym uzasadnieniem w otrzymanym materiale.

Państwowa Inspekcja Pracy proponowała wzrost wynagrodzenia na poziomie 8%. Z tego, co się zorientowaliśmy, jest propozycja, aby ten wzrost wynosił około 5%, ponieważ na wynagrodzenia została zabezpieczona kwota 5 milionów 750 tysięcy zł, czyli mniej niż proponowała Państwowa Inspekcja Pracy. Całkowity wzrost funduszu płacy nie pokryje – przy 8% i na pewno przy tych 5% – spadku płacy realnej w Państwowej Inspekcji Pracy, ale w jakiś sposób zrekompensuje wysiłek pracowników w realizacji stawianych zadań. Realizacja przewidywanych zadań wymaga zatrudniania wysoko wykwalifikowanej kadry, co przy obecnym poziomie wynagrodzenia jest bardzo trudne. Wobec obniżenia funduszu płac, zatrudnienie wykwalifikowanej kadry będzie na pewno utrudnione. Pan inspektor również wspominał – i to warto przypomnieć – że w 2016 r. zarówno dochody, jak i wydatki będą realizowane w rozdziale 75101 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa”, co powoduje likwidację rozdziału 75195 „Pozostała działalność”, w którym były ujmowane wydatki związane z działalnością prewencyjno-promocyjną. Te wydatki to niewielki procent, bo 1,6% ogółu wydatków w budżecie Państwowej Inspekcji Pracy. Ta zmiana powoduje pewną nieczytelność tego budżetu, ale działalność prewencyjno-promocyjna stanowi niewielką jego część, więc uważam, że jest to jak najbardziej uzasadniony ruch, możliwy do przyjęcia. Była też mowa o tym, że w 2016 r. nie będzie zmian organizacyjnych w Państwowej Inspekcji Pracy. W skład inspekcji będzie wchodzić w dalszym ciągu główny inspektor pracy – gratuluję panu Romanowi...

(Głos z sali: Giedrojciowi.)

...Giedrojciowi za awans i życząc jak najlepszej pracy, przede wszystkim skutecznej, jeśli chodzi o bezpieczeństwo pracy w zakładach.

Nie będzie zatem zmian organizacyjnych – pozostaje szesnaście okręgowych inspektoratów pracy oraz Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu.

Ważna informacja – wydatki majątkowe zostały zmniejszone w stosunku do wersji proponowanej o 996 tysięcy zł, ale z tego, co się zorientowałem, największy wydatek

inwestycyjny, 14 milionów zł, dotyczył nowej siedziby Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach, i ta kwota pozostanie. Całkowita kwota wydatków inwestycyjnych została nieco zmniejszona, z tym że są tam dodatkowo wydatki związane z zakupami inwestycyjnymi. Planowano, że będzie to 5 milionów 61 tysięcy zł.

Szanowni Państwo, źle się stało, że środki na wynagrodzenia dla pracowników zostały obniżone. Pewnie Ministerstwo Finansów powie nam więcej na temat tego, jak ta sytuacja wygląda. Ale spójrzmy na zakres pracy i to, że obowiązków dla inspektorów pracy przybywa i będzie przybywać. Biorąc pod uwagę to, że te płace są zamrożone od dłuższego czasu, ważne byłoby, żeby podnosić wynagrodzenie pracowników. Jeżeli dobrze pamiętam, planowane wynagrodzenie w przeliczeniu na jeden etat wynosiło 5 tysięcy 639 zł. Dlatego myślę, że warto rozważyć możliwość powrotu do wcześniejszej propozycji przedstawionej przez Państwowy Inspektorat Pracy związanej ze wzrostem funduszu wynagrodzenia o 8%. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Chciałbym zapytać, czy jest to wniosek o charakterze legislacyjnym, czy poprawka...

(Senator Andrzej Kamiński: To jest kwestia do rozważenia. Myślę, że po dyskusji dopiero będzie można...)

Dobrze. Przypominam, że poprawki trzeba uzasadnić i wskazać źródło, z którego będzie to finansowane...

(Senator Andrzej Kamiński: Dlatego nie jestem w stanie w tej chwili...)

Zatem dziękuję jeszcze raz i otwieram dyskusję...

Pan senator Augustyn, proszę bardzo.

Senator Mieczysław Augustyn:

Panie Inspektorze, gratuluję. Wiemy, że pan od dawna tam pracuje, spotykaliśmy się na obradach na temat budżetu nieraz i chciałbym tutaj oddać sprawiedliwość, bo choć w różnych konfiguracjach, ale to właśnie w Senacie najczęściej Państwowa Inspekcja Pracy znajdowała zrozumienie dla swoich problemów i tutaj pojawiały się poprawki. Dwukrotnie byłem autorem takich poprawek. Ich los był zmienny. Raz się udało częściowo, a raz się nie udało wcale, ale wszyscy od dawna widzieliśmy, że te wynagrodzenia spadają i uniemożliwiają efektywne wykonywanie obowiązków przez inspekcję. Ale wasza praca znajdowała tutaj duże uznanie. Zatem podtrzymuję ten wniosek, a nawet idę dalej aniżeli pan senator – jeśli nie pojawi się inna propozycja, to będziemy szukać źródeł finansowania. Już teraz zapowiadam, że będziemy starali się zawrzeć w tym budżecie przywrócenie tych podwyżek do 8%, tak jak pan minister mówił. To jest jedna sprawa.

Druga sprawa. Nie do końca zgadzam się z tym posunięciem, ażeby schować w innych wydatkach państwa działalność prewencyjną. Miało swój sens, że to było pokazywane, że było to bardziej uwidocznione, bo było to pewnego rodzaju zobowiązanie. W moim przekonaniu pracodawcy postrzegają często inspekcję pracy niewłaściwie, jako instytucję represyjną, która wkracza do zakładu, żeby złapać

pracodawcę na jakiejś nieprawidłowości. Tymczasem ta działalność prewencyjna pokazywała, jaka jest rzeczywista intencja. Zresztą w ciągu ostatnich lat prawodawstwo dotyczące inspekcji też zmierzało właśnie w tym kierunku, ażeby było więcej pouczeń, a mniej drastycznych kar, żeby dawać szansę na naprawę. Ale może to jest sprawa wtórna. Dlaczego o tym mówię? Sam się podejmowałem działań – i zamierzam podejmować – z inspektorem wojewódzkim w Wielkopolsce, żeby wśród pracodawców upowszechnić wiedzę na temat prawa pracy i pokazywać, że przestrzeganie prawa pracy opłaca się pracodawcy, pracownikowi i nam wszystkim. Zrobiliśmy dwa cykle takich spotkań i, co interesujące, cieszyły się one naprawdę dużym zainteresowaniem i zbierały bardzo dobre recenzje. Uważam, że ta działalność prewencyjna powinna być i dostrzegana, i dofinansowywana, i rozwijana, a to, że stanowi ona, jak pan minister mówił, tak niewielki procent wydatków, wcale nie musi być komplemtem. Wydaje mi się, że pod tym względem inspekcja pracy powinna być jeszcze bardziej niż do tej pory aktywna. Tym sposobem zmieniłby się obraz tej zasłużonej instytucji, właśnie jako takiej, która najpierw uczy, potem poucza, a dopiero na końcu stosuje kary. Wtedy byłaby to instytucja przyjazna dla pracodawców i niezaniebująca praw pracowniczych. To tyle moich uwag do tej części budżetu.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze, za ten głos.

Kto z państwa senatorów jeszcze chciałby się wypowiedzieć? Nikt.

Pan minister odniesie się do tego na koniec, bo są inne zgłoszenia.

Pan Krzysztof Rowiński – NSZZ „Solidarność”, proszę bardzo.

Przedstawiciel Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Krzysztof Rowiński:

Dziękuję bardzo.

Nie chcę przedłużać, bo w sumie przygotowałem dłuższe wystąpienie, ale wszystko już zostało powiedziane. Jako NSZZ „Solidarność”, chcielibyśmy wesprzeć inspekcję pracy. W trakcie trzeciego czytania wprowadzono poprawki zmniejszające bieżące wydatki Państwowej Inspekcji Pracy o prawie 8 milionów zł. Jak mówił również pan senator, w najbliższym czasie wejdą ustawy, które zwiększą uprawnienia, ale również obowiązki inspekcji pracy; pierwsza już 22 lutego, kolejna jest w konsultacjach. Uważamy, że błędne jest wprowadzenie tego typu poprawek, w związku z tym NSZZ „Solidarność” apeluje do państwa o wprowadzenie poprawki zwiększającej wydatki bieżące o kwotę 7 milionów 995 tysięcy zł, w tym wynagrodzenia osobowe o kwotę 5 milionów 750 tysięcy zł. Dziękuję ślicznie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Nie ma więcej zgłoszeń.

Oddaję głos panu ministrowi – bardzo proszę, Panie Ministrze.

Główny Inspektor Pracy Roman Giedrojć:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!
Chciałbym nawiązać do słów pana senatora, który wskazał, że Wysoka Izba pochylała się nad problemami inspekcji pracy. Chciałbym państwu powiedzieć, co w roku 2008 łączyło koalicję z opozycją. Byłem wówczas zastępcą głównego inspektora pracy, a pani Bożena Borys-Szopa była głównym inspektorem pracy. Został wtedy utworzony budżet z możliwością dania podwyżek pracownikom nawet w wymiarze 400 czy 500 zł. Sejm to nam zablokował, ale dzięki wsparciu pana senatora – pięknie dziękuję – i pana senatora Kazimierza Kleiny, który był przewodniczącym, otrzymaliśmy w 2009 r. ostatnią podwyżkę w wysokości 300 zł brutto. Jeżeli ta kwota zostanie zmniejszona do 5%, to ta podwyżka będzie wynosiła 253 zł. Apeluję więc do państwa, żeby ją podnieść, jeżeli byłaby taka możliwość. Dla inspektorów pracy byłoby to niesamowicie ważne w tej szalenie trudnej pracy.

I jeszcze jedno. Panie Senatorze, jeśli chodzi o promocję prewencji, to jako stary praktyk będę przedkładał państwu nowe rozwiązania. Mnie się marzy, i będę chciał to wdrożyć, żeby pierwsza kontrola – w szczególności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – była kompleksowa, dotyczyła pełnego zakresu prawnej ochrony pracy i bezpieczeństwa, ale żeby ona nie była sankcyjna. Inspektor pracy jako pierwszy organ wyda dużo decyzji, czasami bardzo dużo, ale da pracodawcom szansę na poprawę. Z trzema wyjątkami – jeżeli będzie zagrożone zdrowie, życie i jeżeli pracę będzie wykonywała osoba zatrudniana nielegalnie. Wówczas nie będzie można od tego odstąpić, bo w takich sytuacjach nie może być działań pozornych. Ale przedstawię to państwu w różnych konfiguracjach. Uważam bardzo prosto – i tego mnie życie nauczyło – że nie ma możliwości poprawy przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym bezpieczeństwa, oraz przepisów w zakresie legalności bez działania pracodawców. Jeżeli pracodawca nie będzie chciał przestrzegać przepisów, to proszę pań i panów senatorów, nawet gdyby nas było 7 tysięcy, 14 czy 15 tysięcy, to nic nie pomoże. To pracodawca musi kreować pozytywny wizerunek, jeśli chodzi o przestrzeganie przepisów, i do tego będę dążył. Jeżeli są potrzebne jakieś szczegółowe odpowiedzi, to poproszę o to panią dyrektor.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Czy pani dyrektor chce jeszcze coś dodać?

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów w Głównym Inspektoracie Pracy Grażyna Witkowska:

Dzień dobry.

(*Główny Inspektor Pracy Roman Giedrojć: Krótko.*)

Witam państwa serdecznie.

Chciałabym tylko wyjaśnić panu senatorowi powody likwidacji tego rozdziału 75195. Otóż przez parę lat zastanawialiśmy się nad tym. Jak wszyscy państwo wiecie,

obowiązuje klasyfikacja budżetowa, prawidłowe klasyfikowanie wydatków. Te wydatki tak się przenikały między tymi rozdziałami, że były problemy z ich prawidłową klasyfikacją. Wiecie państwo o dyscyplinie finansów publicznych – Najwyższa Izba Kontroli zawsze mogła podważyć, czy ten wydatek powinien być zaklasyfikowany do rozdziału 75101, czy do rozdziału 75195.

Prowadziłam rozmowy z przedstawicielami Ministerstwa Finansów, jak to zrobić i uzyskaliśmy informację, że taka decyzja leży w gestii głównego inspektora pracy. Wiedzieliśmy, że pierwszy rok będzie bardzo trudny, ale zobowiązujemy się, że niczego nie chcemy ukryć. Mam przy sobie materiał dotyczący 2016 r., w którym wszystkie wydatki – na prewencję, promocję, na kampanie, na konkursy, na nagrody w konkursach, na wydawnictwa – są określone jako zadania. Może źle się stało, że kiedy tworzyliśmy budżet, to takiego materiału nie dołączyliśmy jako załącznika, bo łatwiej państwo byście zobaczyli, co chcemy zrobić w 2016 r. Ale obiecujemy, że wydatki są pod kontrolą, bo jest ewidencja analityczna. W sprawozdaniu za 2016 r. przedstawimy wszystko to, co było zatwierdzone i rozliczenie, żeby nikt nie miał wątpliwości. I jeszcze jedna sprawa. Ta działalność prewencyjno-promocyjna nie do końca jest tak mała, jak byśmy to widzieli. Państwowa Inspekcja Pracy współpracuje z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i z KRUS. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach funduszu prewencyjnego korzysta z materiałów Państwowej Inspekcji Pracy, jeśli robimy kampanię, i przy tych kampaniach współpracuje, poszerza je. Zatem główny inspektor pracy i Państwowa Inspekcja Pracy stara się, żeby również dzięki takim działaniom, niekoniecznie wykorzystując własne środki, poszerzać to najbardziej, jak to jest możliwe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Pani Dyrektor.

Myszę, że i pan minister, i pani dyrektor przedstawili swój punkt widzenia, jeśli chodzi o potrzebę zajęcia się tą kwestią. Senatorowie Platformy, mam nadzieję, że przy wsparciu... Za chwilę oddam głos panu senatorowi, tylko skończę swój wątek. Na etapie debaty budżetowej w komisji finansów będziemy chcieli zgłosić taką poprawkę.

Czy pani dyrektor, przedstawiciel ministra finansów, chciałaby zabrać głos?

Zastępca Dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów Iwonna Kulikowska:

Iwonna Kulikowska, Ministerstwo Finansów.

Chciałabym tylko dopowiedzieć. Państwowa Inspekcja Pracy sama tworzy swój budżet, zatwierdza to parlament i on decyduje o ostatecznym jego kształcie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Pani Dyrektor.

Pan senator Majer się zgłasza, bardzo proszę.

Senator Ryszard Majer:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Z dużą troską słucham słów pana ministra, który odpowiada za Państwową Inspekcję Pracy, bardzo ważny organ w systemie, pełniący też funkcję porządkową. To, co mówił pan ze związków zawodowych, również jest istotne, bo chodzi o wartość pracy, którą inspektorzy wykonują na co dzień. Jesteśmy na początku debaty budżetowej. To jest dobry moment, by rozmawiać o tym, czy możemy zwiększyć środki na Państwową Inspekcję Pracy. Zanim jednak taką decyzję podejmiemy, bardzo chętnie wysłuchałbym trochę szerszej opinii Ministerstwa Finansów. Przedstawiciel ministra finansów nie powiedział zbyt wiele. Bardzo chciałbym wiedzieć, czy Ministerstwo Finansów widzi możliwość zwiększenia środków na Państwową Inspekcję Pracy w tym budżecie, czy nie. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy pani dyrektor chciałaby się do tego odnieść?

**Zastępca Dyrektora Departamentu
Finansowania Sfery Budżetowej
w Ministerstwie Finansów
Iwonna Kulikowska:**

Mogę podtrzymać tylko to, co powiedziałam, i zauważyć, że w obecnej, przyjętej przez Sejm ustawie budżetowej wynagrodzenia w Państwowej Inspekcji Pracy rosną o 5%, a więc o przeciętną wartość przyjętą przy podwyżkach.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Nie ma więcej zgłoszeń, zatem chciałbym zapytać państwa senatorów, kto jest za przyjęciem tej części zaproponowanego budżetu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (5)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Dziękuję panu ministrowi. Proszę jeszcze raz przyjąć gratulacje. Mam nadzieję, że po dyskusji w komisji finansów uda się jeszcze dokonać niezbędnej poprawki w tym budżecie.

Dziękujemy państwu bardzo.

Chwila przerwy technicznej przed następnym punktem.

(Przerwa w obradach)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Przechodzimy do części 14 „Rzecznik Praw Dziecka”.

Jeszcze raz witam pana rzecznika, pana ministra Marka Michalaka. Oddaję głos albo panu ministrowi, albo osobie wskazanej przez pana ministra.

**Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak:**

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie! Wysoka Komisjo!

Mam zaszczyt zaprezentować projekt budżetu rzecznika praw dziecka znajdujący się w części 14, w dziale 751, w rozdziale 75101, który składa się z dwóch części: dochodów i wydatków. W części dotyczącej dochodów już tradycyjnie znajduje się kwota 2 tysięcy zł z tytułu terminowej wypłaty zaliczek na podatek dochodowy od wynagrodzeń plus wynagrodzenia za terminowe wykonanie zadań związanych z ustaleniem prawa do świadczeń społecznych i ich wysokości oraz wypłatą tych świadczeń.

W projekcie budżetu zaplanowano na rok 2016 kwotę 11 milionów 591 tysięcy zł, co w Sejmie zostało zmniejszone do kwoty 11 milionów 179 tysięcy zł. W związku z tymi zmianami chciałbym prosić Senat o rozważenie możliwości powrotu do tej pierwotnej, zaprojektowanej przez rzecznika praw dziecka kwoty, która wynika z dokładnych wyliczeń, realiów i potrzeb związanych z pracą biura rzecznika. Przypomnę tylko, że w 2008 r. rzecznik zyskał nowe kompetencje, co wiąże się z dodatkowymi zadaniami, szczególnie jeśli chodzi o sprawy związane z interwencjami indywidualnymi. Liczba tych interwencji na przestrzeni tych lat wzrosła z 10 tysięcy 578 w 2008 r. do 49 tysięcy 461 w 2015 r.; w przeliczeniu na pracownika w tamtym czasie było 279 spraw, a dzisiaj jest 839. To jest ogromne obciążenie, a waga tych spraw, szczególnie indywidualnych, dotyczących konkretnego dziecka, jest bardzo duża. Często bez pomocy rzecznika praw dziecka sprawa nie miałaby pozytywnego finału w postaci zabezpieczenia dobra dziecka. Chciałbym szczególnie zwrócić uwagę na to, że w tym budżecie przede wszystkim rzecznik wnosi o zwiększenie o 10 etatów wysoko wyspecjalizowanej kadry prawniczej w biurze rzecznika. Wydatki podzielone są na wydatki bieżące i wydatki majątkowe. 250 tysięcy na wydatki majątkowe dotyczy infrastruktury informatycznej, komputerowej – jest to niezbędne do prawidłowego prowadzenia Biura Rzecznika Praw Dziecka. Jeśli będą jakieś pytania, to jest ze mną pani dyrektor biura rzecznika, która może na nie dopowiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Koreferentem miał być pan senator Antoni Szymański, niestety się rozchorował. Rozumiem, że poprosił panią senator Kopiczko o kilka zdań w tym zakresie. Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Budżet nie budzi wątpliwości, w związku z tym proponuję komisji zaakceptowanie przedstawionego budżetu.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję, Pani Senator.
Otwieram dyskusję.
Kto z państwa senatorów chciałby zabrać głos?
Pan senator Mieczysław Augustyn, proszę.

Senator Mieczysław Augustyn:

Proszę państwa, budżet rzecznika praw dziecka zawsze był przedmiotem szczególnej analizy naszej komisji, również w poprzednich latach. Cieszyliśmy się ze zgody, jaka panowała w komisji. Budżet powinien gwarantować wykonywanie większej liczby zadań, które komisja albo inicjowała, albo popierała na etapie zmian kolejnych ustaw, wyposażając rzecznika w nowe możliwości. Ale pamiętam ówczesne wypowiedzi senatorów PiS – wszyscy troszczyliśmy się o to, i mówiliśmy o tym głośno podczas zmian ustaw, czy aby na pewno będą środki na ich podjęcie, na ich wykonanie. I mimo że wówczas budżety innych organów nie rosły, to budżet rzecznika praw dziecka systematycznie był podnoszony, choć był daleki od oczekiwań. Zdawaliśmy sobie sprawę z realiów budżetowych i to były małe kroki, ale jednak były. Wydaje mi się, że tym razem również powinna być tu zgoda co do pierwotnej propozycji. Wydaje mi się, że powinniśmy trzymać się tego pierwotnego projektu. To wymaga odpowiedzialnego podejścia, wskazania źródeł finansowania, więc trzeba namysłu, ale wydaje się, że w strukturze budżetu wydatki akurat na rzecznika praw dziecka to tak niewielka sprawa, że powinniśmy podejść do tego na tyle ambitnie, na ile można, żeby przywrócić te wydatki do poziomu zaproponowanego w projekcie. Moim zdaniem nie może być tak, że nagle odchodzimy od tej linii, która była charakterystyczna dla naszej komisji, a ona dałaby się streścić w dwóch punktach. Pierwszy – rzecznik nie może być instytucją bezradną, musi być wyposażony w narzędzia. Drugi – jeśli te narzędzia mają działać, trzeba odpowiednio wyposażać rzecznika pod względem finansowym. I dlatego, podobnie jak w przypadku inspekcji pracy, jeśli nikt tego nie robi, to będę przygotowywał – ale raczej na posiedzenie plenarne – poprawki, które powinny dać szansę na wykonanie zadań przez rzecznika w takim zakresie, w jakim to było planowane w projekcie budżetu przedłożonym do Sejmu.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze.
Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?
Zaproszeni goście? Nie.
Pan senator Krzysztof Słoń, proszę uprzejmie.

Senator Krzysztof Słoń:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Mam pytania do pana rzecznika. Rozumiem, że z roku na rok wzrasta liczba spraw, którymi zajmuje się pana urząd. Tych zadań, jak wskazujecie państwo w materiale źródłowym, przybywa; to już dziesiątki tysięcy spraw. Jest tam taka pozycja jak podróże służbowe krajowe. One

utrzymane zostały przez państwa na tym samym poziomie co w ubiegłym roku, a te podróże wiążą się z interwencjami oraz chociażby z udziałem w postępowaniach sądowych, z szybką reakcją tam, gdzie są łamane prawa dziecka. Czy ta kwota jest ustalana z naddatkiem? Dlaczego pozostawiono ją na poziomie z ubiegłego roku? Czy jakieś inne względy powodują, że tych podróży służbowych krajowych będzie tyle samo co w ubiegłym roku? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Proszę o odpowiedź.

**Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak:**

Bardzo dziękuję.
Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie Senatorze!

To jest kwota, która w zeszłym roku zaspokoiła potrzeby w tym paragrafie, ale też rzecznik może podjąć decyzję o przesunięciu pieniędzy z innego paragrafu, jeśli będzie taka konieczność. Zazwyczaj niewykorzystywana jest kwota na podróże zagraniczne, więc to przesunięcie następuje między tymi paragrafami.

Senator Krzysztof Słoń:

Czyli jeśli wzrośnie liczba spraw, to poradzicie sobie państwo z tym, jeśli chodzi o podróże i o interwencyjne wyjazdy, tak?

**Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak:**

Od 2 lat liczba tych spraw jest porównywalna. Tak naprawdę od 3 lat, bo w 2013 r. wynosiła 48 tysięcy 580, w 2014 r. nieznacznie wzrosła, o 300 spraw w skali roku. W ubiegłym roku było ich 49 tysięcy 461, ale to oscyluje cały czas w granicach 50 tysięcy spraw, więc wydatki powinny być podobne. Nie ma możliwości tworzenia oszczędności na tym paragrafie. Jeśli będzie taka konieczność i trzeba będzie uczestniczyć czy w postępowaniach sądowych, czy dokonywać dodatkowych kontroli, to znajduję na to środki z innego paragrafu, a ten na pewno zostanie obsłużony. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję panu rzecznikowi.
Nie ma więcej zgłoszeń państwa senatorów.
Czy ktoś z państwa zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie.

Zatem jeśli można, przejdźmy do zaopiniowania części 14 „Rzecznik Praw Dziecka”.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem przedstawionego budżetu? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Panie Senatorze Augustyn?

Dziękuję zatem.

4 senatorów było za, nikt nie był przeciw, 3 wstrzymało się od głosu, zatem budżet rzecznika prawa dziecka na tym etapie został zaopiniowany.

Dziękuję panu ministrowi i współpracownikom za udział w posiedzeniu komisji. Do zobaczenia, wszystkiego dobrego.

(Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak: Bardzo dziękuję.)

Dziękuję.

Mamy niewielki opóźnienie, ale myślę, że to nadrobimy.

Witam bardzo serdecznie pana ministra Krzysztofa Michałkiewicza, sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a jednocześnie pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych, który odpowiada w ministerstwie, jak rozumiem, za koordynację prac budżetowych i będzie nam towarzyszył w pracach nad częściami budżetu związanymi z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przechodzimy do części 31 „Praca”.

Oddam głos panu ministrowi, który potem będzie mógł udzielać głosu wedle swojego uznania.

Panie Ministrze, proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Krzysztof Michałkiewicz:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Chciałbym zaproponować, żebyśmy omówili pkty 3, 4 i 5 łącznie, bo uważam, że to usprawni prace. Poza tym, ze względu na problemy z gardłem, chciałbym prosić Wysoką Komisję o to, żeby plan finansowy z części „Praca” zreferował pan dyrektor Śliwonik. Oddaję mu głos.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

**Dyrektor Biura Budżetu i Finansów
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Piotr Śliwonik:**

Panie Przewodniczący! Panowie Senatorowie! Wysoka Komisjo!

Panie Przewodniczący, jest zgoda na to, żeby trzy punkty omówić razem?

Przewodniczący Jarosław Duda:

Tak, jest. To państwo o tym decydujecie. Ale jeśli chodzi o koreferaty, to dwa wygłosi pan senator Augustyn, a jeden, dotyczący kwestii związanej z Funduszem Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, pani senator Małgorzata Kopiczko.

Proszę bardzo.

**Dyrektor Biura Budżetu i Finansów
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Piotr Śliwonik:**

Szanowni Państwo, pkt 3 część 31 – „Praca”.

Jeżeli chodzi o projekt ustawy budżetowej na 2016 r. w części 31 „Praca”, to planujemy osiągnąć dochody w wysokości 52 milionów 522 tysięcy zł. Będą one pochodzić głównie z wpływu z usług świadczonych przez jednostki budżetowe ochotniczych hufców pracy.

Jeżeli chodzi o wydatki tej części, to zaplanowane zostały w wysokości 374 milionów 535 tysięcy zł. Dominującą pozycję w tych planowanych wydatkach będą stanowiły środki na funkcjonowanie jednostek podległych ministrowi i nadzorowanych przez ministra oraz na funkcjonowanie urzędu ministra. Będzie to łącznie kwota 258 milionów zł.

Kolejna duża pozycja, o której warto byłoby wspomnieć, jeżeli chodzi o wydatki w części 31, to środki na współfinansowanie projektów unijnych. W 2016 r. zaplanowano na to 28 milionów 860 tysięcy zł. Te wydatki będą ponoszone na realizację programów operacyjnych „Pomoc techniczna”, „Wiedza, edukacja, rozwój” i Program Krajowy Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.

Kolejna pozycja, o której warto powiedzieć, to trzeci etap programu wieloletniego pod nazwą „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Zaplanowano tutaj kwotę 21 milionów zł. Jest to trzeci etap programu, który ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2013 r. I myślę, że jeżeli chodzi o wydatki, to można by na tym zakończyć.

Jeszcze może powiem na temat wynagrodzeń i budżetu środków europejskich na 2016 r. W części 31 „Praca” wydatki na wynagrodzenia zostały zaplanowane w wysokości blisko 183 milionów zł. Jeżeli chodzi o budżet środków europejskich, to wynosi on 943 miliony 480 tysięcy zł i będzie przeznaczony na realizację programu operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” – 572 miliony zł – i na realizację regionalnych programów operacyjnych – 371 milionów zł. I na tym zakończyłbym omawianie części 31 i przeszedłbym do pktu 4 „Plan finansowy Funduszu Pracy”.

Ten fundusz w 2016 r. planowany jest na poziomie 5 miliardów 228 milionów zł. Przychody planowane na 2016 r. zamkną się w kwocie 11 miliardów 281 milionów 243 tysięcy zł. Główne źródła przychodów Funduszu Pracy to przede wszystkim wpływ z obowiązkowej składki na Fundusz Pracy – planujemy uzyskać kwotę 10 miliardów 200 milionów zł. Pozostałe przychody mają wynieść 1 miliard 81 milionów zł. Jeżeli chodzi o koszty Funduszu Pracy, to zaplanowane one zostały w wysokości 12 miliardów 238 milionów zł i największą ich część pochłoną aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – 6 miliardów 240 milionów zł. Te środki na aktywne formy będą wyższe w stosunku do roku 2015 o 700 milionów zł; mam na myśli ustawę budżetową na 2015 r. Kolejna pozycja w tym planie to wydatki obowiązkowe. Na 2016 r. przewidziano do wydatkowania kwotę 5 miliardów 365 milionów zł. Pozostałe wydatki wynikające z planu finansowego Funduszu Pracy planujemy zamknąć w kwocie 632 milionów zł. Przewidujemy, że na koniec roku stan funduszu wyniesie 4 miliardy 271 milionów zł.

Pkt 5 naszego porządku obrad – „Plan finansowy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych”. Stan tego funduszu planowany na początek 2016 r. – 5 miliardów 541 milionów zł. Planowane przychody tego funduszu – 516 milionów zł. Główne wpływy ze składek od pracodawców planujemy osiągnąć w wysokości 406 milionów zł, a pozostałe przychody to 110 milionów zł.

Jeżeli chodzi o koszty funduszu w roku 2016, to zgodnie z planami wyniosą one 437 milionów zł, z tego koszty bieżące funduszu to 182 milionów zł, a wydatki na zakupy inwestycyjne – 372...

I jeszcze jedna pozycja, o której warto wspomnieć, omawiając ten fundusz. Jest to kwota świadczeń zwrotnych, czyli transferów na rzecz ludności, które mieszczą się w należnościach. Planowana jest tu wypłata w wysokości blisko 159 milionów zł. Stan funduszu na koniec 2016 r. ma wynieść 5 miliardów 620 milionów zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że omówił pan, Panie Dyrektorze, część 31 „Praca”, plan finansowy Funduszu Pracy i plan finansowy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń.

(*Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Piotr Śliwonik: Tak, Panie Przewodniczący.*)

Dobrze pan to zrobił. Dziękuję bardzo.

Proszę pana senatora koreferenta Mieczysława Augustyna o odniesienie się w swoim wystąpieniu do części 31 „Praca” i do planu finansowego Funduszu Pracy.

Senator Mieczysław Augustyn:

Jeśli chodzi o dochody w części 31, to w moim przekonaniu nie budzą one wątpliwości. Mam zaś kilka zapytań czy uwag odnoszących się do wydatków.

Przede wszystkim zauważmy, że kwota wydatków jest jednak niższa od tej przyjętej w 2015 r., stanowi 94,8%. Państwo tłumaczycie to tym, że jest mniejsza kwota na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej. I to, moim zdaniem, powinno nas niepokoić. Szkoda, bo szczególnie widzimy to w niektórych miejscach, zwłaszcza w Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Otóż w rozdziale 75071 „Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich” widzimy zastanawiającą dysproporcję. Nawet jeżeli zbijemy świadczenia ze środkami na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, to wydatki na wynagrodzenia w Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich są dziesięciokrotnie wyższe aniżeli, że tak powiem, zysk, który z tego mamy, przynajmniej w tym roku. Gdy się to porównuje np. z ochotniczymi hufcami pracy, to tam jest odwrotnie. Widać, że jest jakaś różnica w efektywności. Rozumiem, że centrum prawdopodobnie jest dopiero na rozbiegu, niemniej należy pytać przy tej okazji, dlaczego jest na rozbiegu i dlaczego inni są dużo bardziej zaawansowani, aniżeli to centrum, które przecież ma się w ministerstwie specjalizować akurat w obsłudze środków unijnych. Dla ochotniczych hufców pracy jest to, że tak powiem,

działalność ważna i jedna z wielu, a centrum, o ile dobrze wiem, jest głównie od tego. Prosiłbym zatem, żeby się do tego odnieść i nas uspokoić.

Zastanawia nas to i dlatego chcielibyśmy od pana ministra lub jego współpracowników usłyszeć coś na temat Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji. Obradujemy w szczególnych okolicznościach dla Polski, dla Europy. Trwa dyskusja o migracji, wszyscy się zastanawiamy, na ile jesteśmy w stanie – nawet jeżeli decydujemy się przyjąć na razie 7 tysięcy osób, bo to dopiero rusza – przyjąć te osoby, na ile jesteśmy w stanie to finansować. Wydaje się logiczne, żeby to się odbywało z wykorzystaniem środków unijnych, w ramach programu krajowego, tymczasem przewidziano tu naprawdę bardzo małe środki, niespełna 7 milionów zł.

Chciałbym także dopytać w kwestii Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, jakie dokładnie zadania w ramach tej perspektywy realizowane będą z wykorzystaniem środków unijnych. Jest tam co prawda załącznik, ale wydaje mi się, że niewystarczająco szczegółowy, zatem bardzo prosiłbym o te informacje, bo stanowi to niespełna 53% tego, co w zeszłym roku. Wiem, że wtedy była jeszcze stara perspektywa, niemniej to wymaga komentarza. To są moje uwagi do tej części, Panie Przewodniczący.

Jeśli zaś mamy też rozpatrywać Fundusz Pracy...

(*Przewodniczący Jarosław Duda: Tak, bardzo proszę.*)

Wiemy już z ustawy o budżecie, że to, co było przedmiotem ogromnej krytyki Prawa i Sprawiedliwości, a więc wykorzystywanie Funduszu Pracy na staże i szkolenia lekarskie, tkwi dalej w wydatkach ze środków Funduszu Pracy. Mobilizowano nas, zarzucano, że to jest... Była okazja, ażeby uwolnić Fundusz Pracy od tych wydatków, tymczasem wciąż to jest realizowane.

Jak wiemy, jest to kolejny rok reformowania urzędów pracy, zwłaszcza w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. I dlatego szczególnie zwracałem na to uwagę. I muszę państwu powiedzieć, że ze zdziwieniem konstatuję, że niektóre spośród tych nowych narzędzi, które były wprowadzone, nie są finansowane. Nie przewiduje się pieniędzy na bony szkoleniowe, nie przewiduje się środków na bon stażowy, a na bon na zasiedlenie, który jest, moim zdaniem, ważnym instrumentem zwiększającym mobilność na rynku pracy, przewiduje się niespełna 39% tego, co w ubiegłym roku. Rozmawiam z urzędami pracy. Wiem, że akurat te bony nie cieszą się aż tak dużym wzięciem, że tak powiem, ale one miały spełniać swoją funkcję. Ich promocja i zwiększanie wykorzystania powinny być stałym zadaniem. Tymczasem zamiast to czynić, my, jak widzę w projekcie budżetu, kasujemy te dwie formy – bon szkoleniowy i bon stażowy – a ten tak ważny dla mobilności znacząco ograniczamy. Dlatego bardzo prosiłbym o wyjaśnienie. Jakie są tego powody, skąd taka decyzja, czy to oznacza odejście od założeń reformy?

Prosiłbym też o bliższe wyjaśnienie tak bardzo dużego, dwuipółkrotnego wzrostu środków na zadania realizowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Co się pod tym kryje? Ogólnie należy się ministerstwu pochwalić, że idzie w tym kierunku, ażeby zdecydowanie zwiększać zadania polegające na aktywizacji osób bezrobotnych – to widać w tych załączonych tabelach – ale jak się wnika w szcze-

góry, to już rodzą się wątpliwości. Chciałem się z Wysoką Komisją tymi wątpliwościami podzielić, oczekując na rzeczowe odniesienie się do tego pana ministra i jego współpracowników.

Jeszcze mi się coś przypomniało do tej części 31. Tam jest hasło „Obsługa Programu ASOS”. Przyznaję szczerze, że nie bardzo wiedziałem, jaka jest rola Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w tym zakresie. Te środki są pokazane w miejscu dla mnie przynajmniej niespodziewanym. Ale być może źle to odczytałem. To tyle z mojej strony.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo panu senatorowi.

Poproszę teraz panią senator Małgorzatę Kopiczko o zabranie głosu – zwięźle – na temat Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Przedstawiony budżet nie budzi wątpliwości. Jak widać, jest wzrost tego budżetu w stosunku do 2015 r. Zwróciłam uwagę na znaczący wzrost kosztów zadań dotyczących transferów na rzecz ludności, ogółem jest to 255 milionów zł. I w związku z tym chciałabym dopytać, z czego wynika taki znaczący wzrost tych zadań w 2016 r. W kosztach realizacji zadań przedstawione są takie zadania, jak dofinansowanie kosztów szkoleń pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy. Była tu kwota 500 milionów zł, z czego 250 milionów w 2015 r. i 250 milionów w 2016 r. Czy to są te środki? W jaki sposób są one rozdzielone? Chciałabym uzyskać odpowiedź.

Senator Mieczysław Augustyn:

Chciałem się poprawić, Panie Ministrze i Szanowni Państwo. Miałem na myśli program „Senior-WIGOR”, a spojrzałem na panią dyrektor Grabusińską i tak bardzo kojarzę ją z ASOS, że nie mając notatek przed oczami, pomyliłem nazwę programu. Ale i tak jestem ciekaw, dlaczego akurat program realizowany w Departamencie Polityki Senioralnej jest obsługiwany przez CRZL.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Rozumiem, że pani senator też już skończyła.

(*Senator Małgorzata Kopiczko*: Tak.)

Bardzo dziękuję i pani senator, i panu senatorowi.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby się odnieść do wystąpień pana dyrektora Śliwonika, pana ministra i państwa senatorów koreferentów?

To ja się do tego odniosę ogólnie.

Chciałbym zapytać pana ministra, czy w ogóle resort zgłasza jakąś poprawkę do tego budżetu. Czy w ogóle będą jakieś poprawki na etapie prac Senatu z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej? Czy państwo, jako ci, którzy za ten obszar odpowiadają, mają coś do zapro-

ponowania, jeśli chodzi o zamianę? Ale to pan minister potem odpowie. Sądzę, że nie, ale chciałbym z ciekawości zapytać, czy zostało coś zaproponowane.

Nie mogę się oprzeć konstatacji, że taka bardzo żarliwa krytyka płynąca od pani minister Rafalskiej, dotycząca wypłacania...

(*Senator Mieczysław Augustyn*: Jeszcze wtedy nie minister...)

Nie, nie minister. Dzisiaj jednak okazuje się, że ta kwestia może i jak widać musi być finansowana z Funduszu Pracy. Jak to punkt widzenia zależy od punktu siedzenia...

Jeśli nie ma więcej pytań, to poproszę pana, Panie Ministrze, lub pana współpracowników o odpowiedź na te pytania.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Dziękujemy bardzo za te pytania, tak szczegółowe, że możemy szczegółowo na nie odpowiedzieć.

Jeśli chodzi o to ostatnie, takie ogólne, to nie zakładamy poprawek w trakcie prac w Senacie, ponieważ – i to jest także odpowiedź skierowana do pana senatora Augustyna – musimy cały czas pamiętać o tym, że są jeszcze zakładane rezerwy. Porównując budżet do budżetu z ubiegłego roku, porównujemy go do tego, co zostało wykonane, a nie do tego, co państwo uchwalali na początku roku. W trakcie realizacji budżetu zakładamy, że niektóre zadania będą finansowane z rezerw, i po to są te rezerwy.

Jeśli chodzi o aktywność pani minister, to rozumiem, że pan senator Augustyn dzielnie ją dzisiaj zastępował. Uważam, że posiedzenie komisji senackiej ma, że tak powiem, bardzo duży stopień szczegółowości i dyskusja na pewno się odbędzie.

Ponieważ pytania są bardzo szczegółowe, to pozwolą państwo, że do części „Praca” odniesie się pan dyrektor Śliwonik, a później do Funduszu Pracy pani dyrektor.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Piotr Śliwonik:

Padło kilka pytań, które w zasadzie koncentrują się na planie finansowym Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich na 2016 r. Ważne – i myślę, że chyba kluczowe z punktu widzenia budżetu 2015 w porównaniu do 2016 r. – są następujące kwestie. Po pierwsze, koniec perspektywy 2007–2013, który miał miejsce 31 grudnia 2015 r. Po drugie, w starej perspektywie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich było instytucją pośredniczącą drugiego stopnia, tak więc zadania, które wykonywało, były trochę inne. W nowej perspektywie, czyli na etapie realizacji Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój”, centrum nie pełni roli takiej instytucji. I stąd te zmiany.

(*Głos z sali*: Jeśli chodzi o finansowanie...)

Kolejna sprawa. Projekty ze starej perspektywy jeszcze w pierwszym kwartale tego roku będą przez centrum zamykane. Ci ludzie będą jednak wynagradzani w inny sposób, nie z projektów unijnych, tak jak to miało miejsce w roku 2015 i wcześniej, tylko już bezpośrednio z budżetu. Dlatego kwota zabezpieczona w budżecie centrum może nie tyle jest większa, ile tak naprawdę proporcja jest wyższa. Ale musimy się z tymi ludźmi rozliczyć. Poza tym wszystkim osobom, które w 2015 r. nabyły prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, w pierwszym kwartale tego roku również musimy wypłacić trzynastkę, więc te kwoty mogą wydawać się znaczące.

Jeżeli chodzi o kolejną kwestię, czyli obsługę przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich programów ASOS czy „Senior-WIGOR”...

(Przewodniczący Jarosław Duda: I tego, i tego.)

Jeżeli chodzi zarówno o ASOS, jak i „Wigor”, to żadnych środków finansowych nie powinno być, i nie ma, w tej części, gdzie planujemy wydatki Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Nie ma to miejsca. Z mojej strony to tyle.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, czy ktoś jeszcze się do tego odniesie?

Chciała pani...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz: Pani dyrektor, jeśli można.)

Proszę bardzo.

Naczelnik Wydziału w Departamencie Funduszy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Wiesława Majak:

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o Fundusz Pracy i o plan finansowy Funduszu Pracy, to specyfiką tego funduszu jest to, że ma bardzo dużo form aktywizacji, które są zapisane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Niestety ze względów technicznych nie jesteśmy w stanie w takim planie ująć wszystkich pozycji wydatkowych. Ale nie ma obawy. Urzędy pracy nie są związane zapisami planu finansowego Funduszu Pracy, realizują wydatki i zadania określone w ustawie na podstawie ustalonych limitów. Limity są dzielone z ogólnych kwot przewidzianych na zadania w ustawie o promocji zatrudnienia na poziom województwa, a następnie na poziom powiatu. Minister rodziny i pracy ma do dyspozycji rezerwę, którą gospodaruje jako dodatkową w trakcie roku budżetowego.

Decyzja co do tego, jaką formę aktywizacji podjąć, w jaki sposób aktywizować danego bezrobotnego, leży w gestii starosty, który w porozumieniu z Radą Rynku Pracy decyduje o przeznaczeniu kwot w ramach limitu.

Jeśli chodzi o 2015 r., to chciałabym powiedzieć, że urzędy pracy są w dobrej sytuacji, ponieważ wszystkie nowe formy aktywizacji oraz dotychczasowe będą realizować w ramach kwoty, która w porównaniu z 2015 r. jest

o 587 milionów zł wyższa. Składają się na nią 700 milionów zł na nowy instrument w ramach pierwszej pracy i 3 miliardy 668 milionów zł na działania w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy.

Nie mam zestawienia całorocznego, ale chciałabym państwu dla przykładu przytoczyć dane z grudnia; jak w grudniu 2015 r. były realizowane te nowe formy... Otóż z tych nowych form skorzystało tylko w grudniu 2038 osób. Największym zainteresowaniem cieszyły się bony na zasiedlenie, z których skorzystały 842 osoby. Z działań aktywizujących za pośrednictwem agencji zatrudnienia skorzystało 543 osoby. Z bonu szkoleniowego skorzystało 246 osób, a z bonu stażowego – 148 osób. Zatem nowe formy aktywizacji są wykorzystywane. Nie wszystkie w znaczącej ilości, ale to wynika z potrzeb urzędów pracy.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Pani Dyrektor

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz: Jeszcze odpowiemy na dwa pytania, jeżeli pan...)

Dobrze, ale jeśli pan minister pozwoli, to chciałbym dopytać. Skoro jest takie zainteresowanie tymi dwiema formami aktywizacji, mam na myśli boni i staż...

(Senator Mieczysław Augustyn: Boni na zasiedlenie.)

Boni na zasiedlenie.

Jeśli jest duże zainteresowanie, to dlaczego jest tu zero?

(Senator Mieczysław Augustyn: Boni szkoleniowy...)

I boni szkoleniowy.

Dlaczego jest zero? Czym to jest podyktowane? Czemu państwo poszliście w tym kierunku?

(Senator Mieczysław Augustyn: Boni szkoleniowy, a na zasiedlenie procentowo...)

Pani mówi, że jest zainteresowanie tymi różnymi formami. Nie bardzo to rozumiemy.

Senator Mieczysław Augustyn:

Pani dyrektor mówi – i rzeczywiście tak jest – że starosta razem z Radą Rynku Pracy może wybrać formę, ale pod warunkiem, że są na to środki w budżecie. W dwóch pozycjach jest zero, a w jednej niespełna 40%, więc rozumiem, że będzie kłopot z tym wybieraniem.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Prosimy o odpowiedź na te wątpliwości, które podnieśliśmy razem z panem senatorem Augustynem, i jeszcze odpowiedzi na dwa pytania, o których mówił pan minister. Proszę bardzo.

Naczelnik Wydziału w Departamencie Funduszy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Wiesława Majak:

Szanowni Państwo, nie wynika z tego, że urzędy pracy nie mogą realizować tych form aktywizacji. To są zapisy. Rozumiem, że państwo mówicie o części B planów, gdzie

jest podział klasyfikacji zawodowej według paragrafów. A najistotniejsza dla urzędów pracy i dla naliczenia limitów w urzędach pracy jest część A, która określa ogólne kwoty środków na finansowanie wymienionych tu zadań. Brak kwoty w planie nie powoduje, że urząd pracy nie będzie mógł realizować jakiejś formy aktywizacji. Konstrukcja planu finansowego Funduszu Pracy rozpoczyna się w połowie roku, kiedy nie mamy jeszcze żadnych danych. Są jakieś wstępne dane z realizacji budżetu np. z roku poprzedniego. Zaczynamy pracę w czerwcu, mamy informacje o wydatkach za kilka miesięcy – 4, 5 miesięcy – a na tej podstawie trudno jest przewidzieć, jaka będzie dynamika, zwłaszcza że to są nowe formy, i co powinniśmy ująć w planie w większym stopniu. Zatem nie ma to znaczenia. Najważniejsze jest to, że są zwiększane ogółem kwoty i limity dla urzędów pracy. Jeśli chodzi o realizację, to przebiega ona bez ograniczeń ze strony ministra, nie ma też takich zapisów w planie finansowym Funduszu Pracy.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Zatem proszę jeszcze mnie douczyć w tej sprawie. Czy w latach ubiegłych też wpisaliśmy zero w planie B?

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Piotr Śliwonik:

Panie Przewodniczący, to może ja odpowiem.

Jeżeli chodzi o część A, bo myślę, że głównie o to nam chodzi, to powiem o dwóch kwestiach. Na każdym etapie planowania budżetu na 2016 r., czyli począwszy od sierpnia, były kwoty zerowe. Bon szkoleniowy to jest poz. 68... Z tego co pamiętam z rozmowy z panem ministrem Męcinią, jest to w poz. 61 „Szkolenia”. W poz. 614 są koszty bonu szkoleniowego. Zatem tak naprawdę pozycje się zmieniły. Proszę zauważyć.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Poz. 68, według planu na 2015 r., tak naprawdę została przeniesiona do poz. 614 tego planu, jako koszty bonu w pozycji „Szkolenia”. Jeżeli zaś chodzi o bon stażowy, to mamy...

Przewodniczący Jarosław Duda:

Można napisać to tak, żebyśmy to widzieli i nie musieli się domyślać.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Piotr Śliwonik:

Okej. W każdym razie te pozycje mają swoje odzwierciedlenie w planie, tylko w innym miejscu...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Dziękuję.)

...są bardziej szczegółowe. Przepraszam, że to...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Nie, nie. Przepraszam.)

...nie wybrzmiało z tego materiału, ale...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Rozumiem. Przyjmuję to wyjaśnienie...)

Tak więc te formy jak najbardziej są aktywne, są i będą wykorzystywane przez powiatowe urzędy pracy. Tak naprawdę to jest sposób prezentacji danych przez ministra.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dobrze. Bardzo dziękuję.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz:

Trzeba zapytać pana profesora Męcinię, czemu tak dziwne to pozapisywał.

Jeśli chodzi o Bank Gospodarstwa Krajowego, to poproszę o odpowiedź pana dyrektora.

Dyrektor Departamentu Funduszy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Ireneusz Piętakiewicz:

Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o zadania realizowane przez BGK, to pod tą pozycją kryją się pożyczki, które przewidziane są w ustawie o promocji zatrudnienia. Są to pożyczki udzielane bezrobotnym, absolwentom szkół i studentom ostatniego roku studiów na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Właśnie konsultujemy z panem senatorem Augustynem, że to akurat jest bardzo dobry prognozyk i to cieszy...

Dyrektor Departamentu Funduszy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Ireneusz Piętakiewicz:

Jak pan minister tutaj wspominał, chodzi o prezentację i porównanie budżetu tegorocznego do przewidywanego wykonania z roku 2015. Podobna kwota – 60 milionów – była zapisana w budżecie, w planie finansowym funduszu na 2015 r., z tym że ze względu na możliwości finansowe w 2014 r. tych 60 milionów zostało przekazanych do BGK w związku z dużymi potrzebami wynikającymi z zainteresowania pożyczkami już w 2014 r. Zatem w ramach uzupełnienia w 2015 r. przekazano dwadzieścia kilka milionów złotych zgodnie z zapotrzebowaniem.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Dyrektorze.

Panie Ministrze, czy pan lub ktoś z pana współpracowników chciałby jeszcze zabrać głos?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Krzysztof Michalkiewicz:**

Chyba jeszcze ja zabiorę głos. Padło pytanie o Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i jego wzrost o sporą kwotę. Ten wzrost o 437 milionów 579 tysięcy zł, czyli o 26,6%, wynika z wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy. Pamiętają państwo 19 grudnia 2014 r. Pan minister Kosiniak-Kamysz był bardzo dumny, uchwalając tę ustawę, która umożliwiła objęcie rozwiązaniami określonymi ustawą z października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy także przedsiębiorców, którzy doznali ograniczeń w obrocie handlowym w wyniku czasowego ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów i w związku z koniecznością zabezpieczenia środków w funduszu. I ustawa ta przewiduje pomoc w latach 2015–2016 dla przedsiębiorców, dlatego w Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych musiały zostać zabezpieczone środki na realizację tej ustawy.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję.

Odpowiedzi zostały udzielone, nie ma więcej zgłoszeń.

A zatem przystępujemy do głosowania.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem części 31 „Praca”? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem planu finansowego Funduszu Pracy? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Czy ktoś jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Pozytywnie zaopiniowaliśmy omawiane części.

Przechodzimy do części 44 „Zabezpieczenie społeczne”.

Panie Ministrze, proszę o zabranie głosu lub wskazanie osoby referującej.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Krzysztof Michalkiewicz:**

Panie Przewodniczący, łączymy to czy omawiamy punkt i robimy przerwę?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Przewodniczący Jarosław Duda: Proszę to połączyć.)

Dobrze, będziemy omawiać pkty od 6 do 11 łącznie. Poproszę pana dyrektora o przedstawienie budżetu.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Dziękujemy.)

**Dyrektor Biura Budżetu i Finansów
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Piotr Śliwonik:**

Dziękuję bardzo.

Jeśli chodzi o pkt 6 i część 44 „Zabezpieczenie społeczne”, to w 2016 r. zgodnie z planami dochody w tej części mają wynieść 422 tysiące zł. Będą pochodzić głównie ze zwrotu niewykorzystanych dotacji wraz z odsetkami w ramach programów realizowanych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, chodzi o Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych.

Wydatki, które są założone w części 44, wyniosą 864 miliony 851 tysięcy zł. Jeżeli chodzi o dominującą pozycję w tej części, to stanowi ją dotacja dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, która wynosi 745 milionów 360 tysięcy zł. Kolejne duże, istotne pozycje wydatków w tej części to: sfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej – ponad 46 milionów zł; funkcjonowanie Urzędu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w związku z zadaniami zabezpieczenia społecznego – prawie 31 milionów 500 tysięcy zł; realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej – 12 milionów 349 tysięcy; realizacja programu „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich” w części 44 – 7 milionów 500 tysięcy zł; 52 miliony 500 tysięcy zł to rezerwa celowa; poz. 39 „Realizacja Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych” – 7 milionów 500 tysięcy zł; 32 miliony 500 tysięcy zł znajduje się w rezerwie celowej pod poz. 33 – środki na realizację rządowego programu o tej samej nazwie; pozostałe zadania w tej części to kwota 1 miliona zł.

Jeżeli chodzi o wynagrodzenia w tej części, to zostały one zaplanowane na poziomie 21 milionów 500 tysięcy zł.

Jeżeli chodzi o środki z budżetu Unii Europejskiej, to w tej części została ujęta kwota 210 milionów 680 tysięcy zł. Będzie ona przeznaczona na realizację Programu Operacyjnego „Pomoc żywnościowa”, Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” i programu dotyczącego przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ramach mechanizmu norweskiego. To tyle, jeśli chodzi o część 44.

Pkt 7 obejmuje plan finansowy Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego. Jest to nowy fundusz, który został wprowadzony art. 47ab ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz niektórych innych ustaw. Przychody tego funduszu to 502 tysiące zł...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

502 tysiące zł. Wydatki również mają wynieść 502 tysiące zł. Jest to nowy fundusz.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Mogę prosić o kilka zdań na temat tego funduszu? Chcielibyśmy...)

Jest to nowy fundusz celowy wprowadzony jeszcze w poprzedniej kadencji – ustawa została przyjęta bodajże we wrześniu czy w sierpniu. Jeżeli chodzi o przychody tego funduszu, to będą to środki pochodzące z 1% podatku, niewydatkowane przez organizacje, które mają do tego 1% prawo. Chodzi też o te organizacje, które utraciły status pożytku publicznego oraz o środki wydatkowane w sposób niezgodny z tą ustawą, niewłaściwy.

Jeżeli okaże się, że ten fundusz osiągnie przychody, to będziemy chcieli przeznaczyć te środki na wsparcie organizacji pożytku publicznego w formie konkursu – będzie ogłoszony konkurs na wydatkowanie tych środków. Panie Przewodniczący, to wszystko, co mam do powiedzenia o tym funduszu...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Jeszcze raz, 500...)

502 tysiące przychody i 502 tysiące wydatki. Założenia są dosyć ostrożne. Jak dotąd na tym rachunku nie pojawiły się żadne pieniądze; rachunek bankowy działa chyba od 19 listopada.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Na razie jest pusto.)

Na razie jest zero, ale jesteśmy dobrej myśli. Może coś się pojawi.

Kolejna część budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, to część 63 „Rodzina”. Dochody nie są tu planowane, jeżeli zaś chodzi o wydatki, to zgodnie z planami mają one wynieść 13 milionów 28 tysięcy zł. Dominująca pozycja wydatków to kwota 5 milionów 150 tysięcy zł na zadania, które będą realizowane w związku z Kartą Dużej Rodziny. Uprzedzając pytanie, w rezerwie pod poz. 15 znajdują się środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny w wysokości 27 milionów 740 tysięcy zł. 5 milionów zł w tej części przeznaczonych będzie na finansowanie kosztów funkcjonowania urzędu ministra rodziny, pracy i polityki społecznej, 300 tysięcy – na dotacje, 3 miliony 387 tysięcy zł – na wynagrodzenia.

W pkt 9 zostało ujętych kilkanaście rezerw celowych. Wymienię numer tej rezerwy, jej nazwę i powiem parę słów na temat wydatkowania tych środków.

Rezerwa celowa z poz. 15 to „Środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny”. Zaplanowano tu środki w wysokości 27 milionów 740 tysięcy zł z przeznaczeniem m.in. na uzupełnienie tych środków, które są w części 63, na centralny wydruk kart, realizację zadań związanych z podpisywaniem umów z partnerami, obsługę wniosków o karty w gminach i ulgi na przejazdy środkami transportu zbiorowego.

Kolejna rezerwa to poz. 25. Są tutaj zaplanowane środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej. Zaplanowano na to kwotę w wysokości 1 miliarda 335 milionów zł. Środki z tej rezerwy będą uruchamiane na wnioski wojewodów po zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na rzecz wojewodów i będą uzupełniały kwoty, które znajdują się w budżetach wojewodów.

Kolejna jest poz. 27 „Środki na realizację wieloletniego programu państwa w zakresie żywienia”. Zaplanowano tu kwotę 200 milionów zł. W budżetach wojewodów jest kwota 350 milionów zł, co łącznie daje 550 milionów zł. Obie te kwoty są przeznaczone na wieloletni program państwa w zakresie żywienia.

Poz. 28 „Środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”. Kwota zaplanowana w rezerwie to 3 miliony 240 tysięcy zł. Z tego 3 miliony pójść na program osłony, który będzie realizowany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, a 240 tysięcy pójść na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W budżetach wojewodów na realizację tego programu przeznaczono 16 milionów 160 tysięcy zł, łącznie Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opiewa na kwotę 16 milionów 400 tysięcy zł.

Poz. 33 „Środki na realizację programu ASOS”. Omawiając część 44, wspomniałem, że znajduje się tam kwota 7 milionów 500 tysięcy zł na ten program. W rezerwie zaś zapisano kwotę 32 milionów 500 tysięcy, czyli łącznie na program jest przeznaczonych 40 milionów zł. Ponadto w tej rezerwie została wydzielona kwota 20 milionów zł na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Kolejna rezerwa to poz. 34 „Środki na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych”. Zaplanowano tu środki w wysokości 857 milionów zł. Będą one przeznaczone na uzupełnienie kwot, które znajdują się w budżetach wojewodów z przeznaczeniem na świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego itd.

Poz. 38 „Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz na realizację Karty Parkingowej”. Kwota, którą zaplanowano, to 20 milionów zł. W trakcie roku z tej rezerwy będą zasilane budżety wojewodów.

Poz. 39 „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich”. Planowana kwota w tej rezerwie to 52 miliony 500 tysięcy zł. W części 44 została zapisana kwota 7 milionów 500 tysięcy zł, zatem łącznie na Fundusz Inicjatyw Obywatelskich będziemy przeznaczać 60 milionów zł.

Kolejna rezerwa to poz. 53 „Środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej”. Kwota planowana w tej rezerwie to 86 milionów 300 tysięcy.

Kolejna jest nowa rezerwa, której nie było w 2015 r. To poz. 55 „Środki na realizację programu wieloletniego «Senior-WIGOR»”. Zaplanowano tu 40 milionów zł. Te środki są zabezpieczeniem programu wieloletniego „Senior-WIGOR”, który jest ustanowiony na lata 2015–2020.

Jeżeli chodzi o poz. 58 „Środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech”, to zaplanowano tu środki w wysokości 151 milionów zł.

Nowa rezerwa, która została ujęta w poz. 77, to „Środki na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i środki na finansowanie dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”. Zaplanowano tu środki w wysokości 1 miliarda 700 milionów zł. W budżetach wojewodów jest kwota w wysokości 15 miliardów 355 milionów, zatem łącznie jest to ponad 17 miliardów zł.

Jeżeli chodzi o budżety wojewodów, czyli pkt 10 naszego porządku obrad, to w dziale 852 „Pomoc społeczna” zaplanowane zostały dochody w wysokości nieco ponad 216 milionów zł. Jeżeli chodzi o dział 852 i wydatki w budżecie wojewodów, to opiewają one na kwotę 28 miliardów 687 milionów zł. W związku z tym, że pojawił się nowy wy-

datek, czyli ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ta kwota wzrosła z 12 miliardów 321 milionów zł do 28 miliardów 687 milionów zł.

Ostatni w budżetach wojewodów jest dział 853. Dochody – 3 miliony 506 tysięcy, wydatki – 86 milionów 520 tysięcy, z tego na działalność zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – 86 milionów 492 tysiące i działalność komisji wojewódzkich do spraw służby zastępczej – 28 tysięcy zł. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję panu dyrektorowi.

Poproszę o koreferat do części 44 „Zabezpieczenie społeczne”.

Pani senator Bogusława Orzechowska, proszę.

Senator Bogusława Orzechowska:

Szanowni Państwo, po zapoznaniu się z projektem budżetu państwa na rok 2016 w punkcie „Zabezpieczenie społeczne” wnoszę o przyjęcie tego projektu.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej.

Poproszę teraz panią senator Małgorzatę Kopiczko, w zastępstwie pana senatora Szymańskiego, o kilka zdań na temat planu finansowego Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego. Proszę bardzo.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Proponowany budżet w tej części nie budzi zastrzeżeń. Proponuję przyjęcie tego budżetu.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Poproszę pana senatora Ryszarda Majera o zreferowanie części 63 „Rodzina”. Proszę bardzo.

Senator Ryszard Majer:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

W ramach części budżetowej 63 „Rodzina” realizowane są najważniejsze, kluczowe dla rozwoju rodzin zadania, m.in. opieka nad dzieckiem do lat trzech, ochrona i wspieranie rodziny z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i materialnej, koordynowanie współpracy organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych w zakresie praw rodziny i dziecka, rozwój systemu pieczy zastępczej nad dzieckiem, współpraca międzynarodowa dotycząca realizacji ochrony praw rodziny. Drodzy Państwo, wydaje się, że założenia w tej części są przekalkulowane, przeanalizowane. Nie mam do nich uwag i wnoszę o przyjęcie tego projektu w całości. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Również dziękuję panu senatorowi.

Poproszę teraz panią senator Małgorzatę Kopiczko o odniesienie się do rezerw celowych, pozycji, które były wymieniane i omawiane przez dyrektora Śliwonika. Proszę bardzo.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Ta proponowana część budżetu nie budzi zastrzeżeń. Wnoszę również o przyjęcie jej bez poprawek.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Pani Senator.

W takim razie jeszcze ma pani zabrać głos za pana senatora Szweda w części...

(*Senator Mieczysław Augustyn: Szymańskiego.*)

Nie, Szweda. Aleksandra Szweda.

(*Senator Mieczysław Augustyn: To przepraszam.*)

Chodzi o „Budżety wojewodów ogółem” w odniesieniu do działów „Pomoc społeczna” i „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej”.

Proszę, Pani Senator.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Również wnoszę o przyjęcie zaproponowanego projektu w całości.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Rozumiem, że jeszcze wypowie się pani na temat zakresu administracji rządowej i innych w części 85 „Budżety wojewodów”.

Senator Małgorzata Kopiczko:

Również wnoszę o przyjęcie tej części.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Również tu jest pozytywna opinia, tak?

Dziękuję serdecznie, Pani Senator.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Proszę bardzo, pan senator Mieczysław Augustyn.

Senator Mieczysław Augustyn:

Pierwsza sprawa. Pewne zdziwienie budzi to, że pieniądze na ten sztabowy program rządu „Rodzina 500+” nie pojawiły się w tym dziale „Rodzina”, tylko w zupełnie innym miejscu. Notabene tego rodzaju praktyki były stosowane także w poprzednich latach – wiele działań na rzecz rodziny było rozproszonych w zupełnie innych działach, potem powstawało mylne wrażenie, że na wspieranie rodzin w Polsce wydaje się bardzo mało pieniędzy. Trzeba ich szukać w różnych miejscach, a przecież po

to był tworzony ten dział, żeby wreszcie te środki były skomasowane w jednym miejscu. Słyszeliśmy, że one są w innym dziale i w budżetach wojewodów. To taka uwaga. Ale mam pytanie: czy pieniądze na ten program zostały przewidziane w wysokościach, które odnoszą się do tych zapowiedzianych parametrów, czy też przewidziana jest tam jakaś rezerwa? Jesteśmy w przededniu uchwalania budżetu, 12 lutego mamy posiedzenie poświęcone temu programowi, więc chyba wszyscy chcielibyśmy wiedzieć, w jakim stopniu szczegółowości, wg jakich konkretnych założeń przewidziane zostały te kwoty, tym bardziej że wciąż trwają negocjacje np. dotyczące tego, ile samorządy mają dostać na obsługę itd., itd. Nie bardzo wiadomo, a chcielibyśmy wiedzieć, co się w tym zawiera.

Druga sprawa, którą chciałbym podnieść, dotyczy środków na Program Operacyjny „Pomoc żywnościowa” realizowany ze środków unijnych. Chciałbym się dowiedzieć, czy ten program jest realizowany harmonijnie, bo były problemy na jego starcie, jego działanie za miniony rok zostało przedłużone do kwietnia tego roku. Czy w tym roku uda się wystartować od maja? Dochodzą mnie niestety głosy, że nie, że znowu później, że znowu dalej. W jakim zakresie jesteśmy przygotowani do tego, żeby ten program realizować harmonijnie?

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję panu senatorowi.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos? Nie.

Zatem chciałbym zapytać o swoje ulubione obszary, a jednym z nich jest Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Rozumiem, że została zachowana kwota – oczywiście niewystarczająca, ale dobrze, że nie doszło do jakichś przesunięć – 60 milionów, niecałych, bo obsługa to 52,5 miliona... I to jest ważne.

Panie Ministrze, uczestniczyłem w spotkaniu zespołu do spraw społeczeństwa obywatelskiego – nie pamiętam pełnej nazwy – był też minister z kancelarii premiera...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz: Pełnomocnik...)

...pełnomocnik rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego i równego traktowania. Z tej dyskusji wyłonił się obraz... Trudno mi powiedzieć, czy niepokojący, czy nie. Czy pan minister mógłby się odnieść do tego, czy w roku 2016 na pewno gospodarzem tego programu będzie minister rodziny, pracy i polityki społecznej? Jeśli tak, to dobrze. A może są plany, żeby to jednak było przeniesione do kancelarii premiera? Czy w tym zakresie są już podejmowane jakieś działania i czy pan minister mógłby się odnieść do tego, jakie są plany na przyszłość? To tyle. Jeśli nie ma więcej pytań, prosimy o odpowiedzi.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz:

Dziękuję za pytania, bo to świadczy o tym, że członkowie komisji uważają te zadania, które realizujemy, za ważne. Pierwsze pytanie pana senatora Augustyna jest

ciekawe: dlaczego w dziale „Rodzina” nie ma świadczeń wychowawczych? Ministerstwo Finansów pracuje nad wydzieleniem i stworzeniem działu „Rodzina” w budżecie, więc mamy nadzieję, że w przyszłości faktycznie tę politykę rodzinną będzie widać w jednym miejscu. Jak już mówiliśmy, teraz jest to w budżetach wojewodów. Ta kwota jest spora. Pochwalę się, bo to dużo – 15 miliardów 711 milionów 724 tysiące zł. Pan dyrektor mówił też o tym, że w rezerwach znalazł się 1 miliard 700 milionów zł. Są także decyzje – projekt był omawiany na posiedzeniu rządu – że na obsługę tego zadania samorządy w tym roku otrzymają 2% z tych kwot, którymi będą dysponować.

Jeśli chodzi o program żywnościowy, to pan senator ma rację, tylko niestety to nie od nas zależy, że jego realizacja nie odpowiada rokowi budżetowemu. Jest on realizowany w innych terminach, stąd to przesunięcie, ono także wpływa na jego finansowanie.

Ciekawe było pytanie o pełnomocnika rządu. Nie uczestniczyłem w tej dyskusji, ale na pewno rozporządzenie Rady Ministrów mówi, że pełnomocnik rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego będzie się zajmował budowaniem programu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, będzie także monitorował i koordynował działalność różnych ministerstw. Jak pan przewodniczący wie, tak naprawdę już prawie wszystkie ministerstwa mają programy współpracy z sektorem pozarządowym. W wielu ministerstwach te kwoty są już całkiem pokaźne, więc nie ukrywam, że to jest ważne. Jeśli chodzi o tematy bliskie panu przewodniczącemu, to powiem, że np. rozmawiamy z ministerstwem sportu, żeby finansowanie sportu osób niepełnosprawnych było koordynowane, bo wiadomo, że jest finansowane i z PFRON, i z ministerstwa sportu. Często nie wiemy, kto co finansuje. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Również dziękuję, Panie Ministrze, za te interesujące wypowiedzi, wyjaśniające nasze wątpliwości.

Mówił pan o 2% na obsługę, tak? A docierają już do państwa głosy samorządów w tej sprawie?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz:

Samorządowcy się martwią, jak ten program zostanie wdrożony, głównie ze względu na skalę. Pamiętajmy, że to będzie dotyczyło 2 milionów 700 tysięcy rodzin. Rozkładamy to w czasie, bez względu na to, kto kiedy złoży wniosek. Jeśli chodzi o pierwsze 3 miesiące, to decyzja będzie od 1 kwietnia, jeżeli to się uda wdrożyć w kwietniu. Ale znając życie, wiem, że każdy będzie chciał jak najszybciej złożyć wniosek, i nie tak, jak planujemy, czyli listem poleconym czy przez internet, tylko osobiście, bo będzie miał pewność, że złożył. Od strony logistycznej na pewno jest to duża operacja i dlatego niepokoję samorządowców są zrozumiałe.

Mówimy o dużych pieniądzech, ale ta procedura będzie jednak dość uproszczona, bo przecież większość świadczeń będzie tylko na wniosek, decyzja nie będzie wymagała żąd-

nego specjalnego postępowania. Mówimy o 17 miliardach, czyli 340 milionach dla samorządów – to są naprawdę spore kwoty, szczególnie w dużych miastach. W małych gminach może to wyglądać różnie, jeżeli dzieci na terenie danej gminy jest mało, ale uważamy, że to w zupełności zabezpiecza potrzeby samorządów, jeśli chodzi o wdrożenie i później obsługę tej ustawy. Uważamy zatem, że pewne niepokoje samorządu są nieuzasadnione. Przygotowujemy się i do szkoleń, i do całego systemu informowania samorządów o wszystkich wątpliwościach, możliwościach interpretacyjnych, wszystkich problemach, jakie samorządy przewidują. Pozytywnym sygnałem ze strony samorządów jest to, że niektóre już się do tego przygotowują – nie czekając na uchwalenie ustawy, podjęły już działania, żeby jak najlepiej przygotować się do jej wdrożenia. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Pan senator Augustyn ma jeszcze pytanie, tak? Proszę.

Senator Mieczysław Augustyn:

Jestem trochę zaniepokojony, bo doniesienia medialne są bardzo różne. Padało sformułowanie, że to dotyczy 3,5 miliona rodzin, oby to był dobry szacunek. W każdym razie chciałbym zapytać o co innego, mianowicie: jaki jest powód, że część ASOS – i to największa – jest w rezerwie? Zwykle tak jest, że jak to jest realizowane w pierwszym roku, to tak właśnie to wygląda. Bo nie wiadomo ile, nie wiadomo, czym to się skończy, a później, jak to już jest stały program, to zwykle jest to w jednym miejscu, a tutaj słyszałem – jeśli dobrze zrozumiałem, bo dopiero teraz dostałem materiał przed oczy – że to jest rozbite na dwie części i przeważająca część jest w rezerwie. Mam nadzieję, że to nic złego nie oznacza.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz:

Jeżeli chodzi o liczby osób, które będą korzystały z ustawy o świadczeniu wychowawczym, to oczywiście ja wspominałem o 2 milionach 700 tysiącach rodzin, a jeśli chodzi o dzieci, to faktycznie szacuje się, że to będzie około 3-3,5 miliona, więc ta druga liczba dotyczy już...

(*Senator Mieczysław Augustyn: Czyli nieco mniej niż połowa wszystkich dzieci, tak? Do 2018 r.*)

To znaczy, ja sądzę, że... Ale nie mam przy sobie danych, więc nie będę...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Nie będę dyskutował z panem senatorem, ale na pewno większość dzieci będzie objęta wsparciem. Jeśli chodzi o planowanie...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

...to tutaj mi pan dyrektor podpowiada, że także są pieniądze na świadczenia wychowawcze w ustawie o pieczy zastępczej, czyli jeśli chodzi o rodziny zastępcze, jeśli chodzi o dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, to w ustawie

o świadczeniach rodzinnych jest przepis zmieniający także przepis w ustawie o pieczy zastępczej i tam także te dzieci będą objęte świadczeniem, oczywiście przy tej ustawie nie są liczone, bo będą liczone w innej ustawie.

Jeśli chodzi o FIO i fundusz ASOS, to one zawsze tak były planowane, tutaj tego nie zmienialiśmy, podejrzewam, że wynika to z dwóch powodów: po pierwsze, jednak konkursy są rozstrzygane w różnych momentach, po drugie, także dla budżetu państwa jest korzystniejsze, jeżeli środki są uruchamiane w różnych okresach, a nie jednorazowo. Bo przecież to nie o to chodzi. Dochody też spływają przez cały rok, a nie tylko na początku.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, jeszcze jedno pytanie natury ogólnej, jeśli pan może się do tego odnieść. Czy w zakresie świadczeń rodzinnych w resorcie są planowane jakiegokolwiek działania na przykład dotyczące zasiłku pielęgnacyjnego w zakresie tych 153 zł? Tyle emocji to wywoływało i państwo też podnosiliście to w poprzednich latach jako rzecz do koniecznej zmiany. Czy planujecie w tym zakresie jakieś działania?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz:

W ministerstwie powstał zespół, jeśli chodzi o wypracowanie rozwiązań związanych z ustawą Trybunału Konstytucyjnego... Ustawą czy uchwałą?

(*Głos z sali: Uchwałą.*)

Uchwałą. Czulem, że coś pomieszałem. Z uchwałą Trybunału Konstytucyjnego. Powstał zespół składający się z przedstawicieli departamentu świadczeń rodzinnych i departamentu pomocy społecznej, a także biura osób niepełnosprawnych. Będziemy pracować nad docelowym rozwiązaniem, konsultując się z rodzinami osób niepełnosprawnych. I to chyba jest obecnie pilna rzecz. Jeśli chodzi o całość świadczeń rodzinnych, dodatków do świadczeń rodzinnych, to chcemy po wdrożeniu ustawy 500+ przeprowadzić przegląd. Wydaje nam się, że może się okazać, że niektóre świadczenia stracą... sens to może za dużo powiedziane, ale np. jeśli chodzi o dodatek z tytułu wielodzietności, to będzie on wymagał zastanowienia się, czy ma dalej funkcjonować. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Ministrze.

(*Brak nagrania*)

Przewodniczący Jarosław Duda:

...przepraszam, 44 „Zabezpieczenie społeczne”? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem planu finansowego Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części 63 „Rodzina”? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem części 83 „Rezerwy celowe” w zakresie poz. 15, 25, 27, 28, 30, 33, 34, 38, 39, 53, 55, 58, 63, 77 i 80? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części 85 „Budżety wojewodów ogółem” w zakresie działów „Pomoc społeczna”, „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej”? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 „Budżety wojewodów” w załączniku nr 7? Proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Dziękuję.

Tym samym osiągnęliśmy punkt dwunasty, a mianowicie plan finansowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Nie dostrzegam państwa... Być może są na zewnątrz. Oczywiście jesteście...

(*Głos z sali:* Są na zewnątrz.)

Tak? To poprosimy. Bardzo dobrze, że są czujni.

Dziękuję państwu z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którzy nas opuszczają. Do zobaczenia.

Dzień dobry, Pani Prezes. Zapraszamy. Mamy trochę przyspieszenia, ale dobrze nam idzie, dlatego będziemy...

Dzień dobry. Zapraszamy. Proszę o zajęcie miejsc, możecie państwo usiąść trochę bliżej, żeby nie było takiej odległości.

(*Głos z sali:* Tak dużo miejsca to właśnie...)

Tak właśnie myślę, że to dobrze, że mamy dobrą, dużą salę.

Za chwilę oddamy państwu głos.

Proszę o sygnał, Pani Prezes, Panie Ministrze, czy jesteście państwo gotowi do referowania. Pani prezes Teresa Hernik. Czy jest pani gotowa? Proszę bardzo.

(*Głos z sali:* Pani prezes zawsze jest gotowa. Proszę bardzo, Pani Prezes.)

Tak, to prawda, potwierdzam. Ale czy teraz do referowania? Okej. Zatem proszę o zreferowanie planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Oddaję pani głos. Proszę bardzo.

Pełniąca Obowiązki Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Teresa Hernik:

Witam wszystkich serdecznie.

Panie Przewodniczący!

Przychody państwowego funduszu na 2016 r. zaplanowane zostały na poziomie 4,6 miliarda zł. Głównymi elementami, które składają się na przychody państwowego funduszu, są wpłaty od pracodawców w wysokości 3 miliardów 648 milionów zł i dotacja z budżetu państwa w wysokości 745,3 miliona zł. Kwota, która jest dotacją z budżetu państwa, składa się z dwóch elementów: jedna część jest na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników, i to jest kwota 716,8 miliona zł, druga część jest na zrekompensowanie gminom 50% utraconych dochodów, tam gdzie są zwolnienia podatkowe od zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej, i to jest kwota 28,5 miliona zł.

Jeśli chodzi o wydatki, to są one zaplanowane na poziomie 4,8 miliarda zł i główne pozycje, które stanowią wydatkowanie środków, to wynagrodzenia dla pracowników niepełnosprawnych – chodzi o realizację art. 26a ustawy – to są 3 miliardy 20 milionów zł; przelewy re-dystrybucyjne związane z realizacją ustawy, realizowane przez samorządy terytorialne łącznie z obsługą tych zadań, to jest kwota 922,3 miliona zł; zadania zlecone, art. 36, to jest 175 milionów zł; programy zatwierdzone przez radę nadzorczą, to jest 116,4 miliona zł. Drobniejszymi składnikami są refundacja składek na ubezpieczenie społeczne z art. 25a ustawy, to jest 97,6 miliona zł, i rekompensata gminom dochodów utraconych z tytułu zwolnień również w odniesieniu do zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej, to jest kwota 57 milionów zł.

Wydatki bieżące własne wynoszą 335,3 miliona zł, z czego wydatki na działalność funduszu to są kwoty 155 i 257 milionów zł. Przy założeniu, że państwowy fundusz uzyska przychody na poziomie 4 miliardów 618 milionów zł, a wydatki będą zrealizowane również w planowanej kwocie 4 miliardów 842 milionów zł, stan funduszu na koniec grudnia wyniesie 116 milionów zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję, Pani Prezes.

Proszę senatora koreferenta, pana Jana Filipa Libickiego, o zabranie głosu. Proszę bardzo.

Senator Jan Filip Libicki:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jestem w zastępstwie za pana senatora Koguta, który miał referować tę część. Pan senator Kogut upoważnił mnie do tego, żeby powiedzieć, że on nie zgłasza uwag do przedstawionego projektu. Ale ja pozwolę sobie od siebie powiedzieć o kilku rzeczach i zadać jedno pytanie.

Pierwsza rzecz. Chodzi o pewną kwestię, która się pojawiła. Ona nie jest wielka w tym budżecie, ale jest symboliczna: chodzi o wzrost do 2,5 miliona zł możliwości re-

fundowania szkoleń dla tłumaczy języka migowego i osób mających obsługiwać osoby niepełnosprawne, które z tego korzystają. To było pewne symboliczne osiągnięcie swego czasu i cieszy mnie, że ta kwota wzrasta z 1 miliona zł do 2,5 miliona zł. To w skali całości wydatków nie jest dużo, ale dobrze, że ten symboliczny gest ma miejsce.

Druga rzecz. Chciałbym zwrócić uwagę na to, że to jest zawsze ważna kwestia i o to chciałbym po prostu zaapelować, nie odnosząc się tutaj do zapisanej kwoty 116 milionów zł na programy rady nadzorczej. Warto po prostu, żeby też w kolejnych latach ta kwota wzrastała, ponieważ dla osób, które nie korzystają z dofinansowania, jeśli chodzi o podejmowanie pracy, czy pracodawców to jest flagowe, powiedziałbym, zadanie PFRON. Jeśli osobie niepełnosprawnej, np. niepracującej, fundusz się z czymś kojarzy, to generalnie z programami prowadzonymi przez radę nadzorczą. Na to chciałbym zwrócić uwagę.

Trzecia rzecz. Tu też chciałbym wyrazić swoje wsparcie. Jak rozumiem, fundusz aplikuje do programu „Polska cyfrowa”, który ma służyć temu, aby była większa dostępność usług internetowych. To jest – chciałbym to powiedzieć, zawsze to mówiłem – niezwykle ważne narzędzie, jeśli chodzi o funkcjonowanie osób niepełnosprawnych współcześnie, ważne dla wszystkich, ale dla osób niepełnosprawnych w szczególności. I to należy niewątpliwie wesprzeć.

I wreszcie pytanie. Myśmy swego czasu przyjęli... dali prezesowi funduszu na drodze ustawowej narzędzie, aby umarzać postępowania dotyczące zwrotu nieprawnie pobranych swego czasu... refinansowania składek na ZUS od osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą. Wiem, że takie rzeczy się już dzieją, że osoby, które składały wnioski, a miały parę dni opóźnienia i fundusz je, że tak powiem, windykował, obecnie otrzymują umorzenia. I chciałbym zapytać, jaka to jest skala, czy jesteśmy w stanie oszacować, ile wniosków wpłynęło i ile zostało rozpatrzonych. Tyle uwag z mojej strony. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję panu senatorowi.
Pan senator Mieczysław Augustyn.

Senator Mieczysław Augustyn:

Generalnie można być zadowolonym z przedłożonego planu. Wcześniej już w poprzednim dziele widzieliśmy, że dotacja z budżetu państwa jest na podobnym poziomie jak w latach poprzednich. To cieszy. Bo po parlamencie chodziły różne głosy, ale na razie na tym etapie skończyło się dobrze i oby tak pozostało.

Ja chciałbym tylko podnieść kwestię, że samorządy bardzo liczą na to, iż poziom finansowania zadań wykonywanych na poziomie wojewódzkim, a zwłaszcza powiatowym, nie będzie mniejszy aniżeli w ubiegłym roku. On jest daleki od poziomu satysfakcjonującego, ale jeśli chodzi o huśtawki, które tam były, to oby nie miały miejsca. Tak patrzę przynajmniej na prognozy: jeśli prognoza wpływów by się nie zachwiała, to można by było jechać do domu,

że tak powiem, do naszych samorządów i mówić, że plan przewiduje mniej więcej zbliżone transfery na realizację zadań samorządów. To jest dobre.

Panie Ministrze, korzystając z pana obecności, warto jednak podnieść kwestię pewnych porządków budżetowych, które warto by było robić. Mianowicie zadania PFRON dzielą się na zadania związane z aktywizacją zawodową i z aktywizacją społeczną i na aktywizację społeczną wydaje się mniej więcej tyle, ile wynosi dotacja z budżetu. Wydaje się, że warto by było tę kwestię uporządkować i powiedzieć raz jasno – co by bardzo ustabilizowało sytuację samorządów, które w większości zajmują się rehabilitacją społeczną, i organizacji pozarządowych – że rząd finansuje rehabilitację społeczną, a niepisana umowa między pracodawcami a państwem dotyczy tylko rehabilitacji zawodowej i środki wpływające od pracodawców są na to przeznaczone. To tylko tak na przyszłość. Bo wciąż jest tak, że PFRON dofinansowuje zadania z rehabilitacji społecznej, a rząd dofinansowuje w podobnej kwocie zadania z rehabilitacji zawodowej. Nie wydaje mi się to dobre, że tak powiem, systemowo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze.
Pan senator Słoń. Bardzo proszę.

Senator Krzysztof Słoń:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Na początku chcę wyrazić satysfakcję z tego, że nawet jeśli patrzy się na stronę przychodową, widać pewien poziom optymizmu, nie musieliście państwo jej korygować i ona ma solidną, blisko stuprocentową podstawę z roku 2015. To świadczy o tym, że sytuacja PFRON nie jest zagrożona. Wyrażam też satysfakcję z tego, że pojawia się następna edycja programu wyrównywania różnic między regionami. Jednak niepokoi mnie nieco, że w tej edycji, przynajmniej na początku, mam nadzieję, będą musiały być poczynione pewne oszczędności i program nie będzie realizowany zgodnie z przyjętymi przez państwa szacunkami, bo nie da się go zrealizować na poziomie chyba 78 milionów zł – tak to jest zapisane, a na razie, w bieżącym roku będzie realizowany na poziomie blisko 50 milionów zł. Czy jest szansa, żeby te szacunki, ten wyższy plan jednak zrealizować?

I jeszcze jedna sprawa, ale o tym właściwie już mówił pan senator Libicki. Chodzi o docenienie sytuacji osób posługujących się językiem migowym. To również jest dobrze odbierane przez to środowisko, chodzi o znaczący wzrost kwoty o blisko 150%. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pozwolę jeszcze udzielić sobie głosu, korzystając z obecności pana ministra i pani prezes. Chciałbym zapytać pana ministra bardziej jako prezesa rady nadzorczej PFRON, czy uchwalone przez radę nadzorczą programy rady nadzorczej będą kontynuowane. Myślę tutaj głównie o kwestii projektu

inwestycyjnego. O ile mnie pamięć nie myli, on miał jakieś szanse w tym zakresie, ale nie wiem, czy to jest obecnie aktualna kwestia, czy wystarczy tutaj środków i determinacji. I chodzi o program, który ma być też promocją dotyczącą środowiska osób z niepełnosprawnościami w związku z oen-zetowską konwencją o prawach osób niepełnosprawnych pokazującą to w trochę innym wymiarze. Wiem – takie głosy do mnie doszły – że telewizja jest mocno zainteresowana. Czy ta kwestia będzie kontynuowana?

Z niepokojem muszę też przyznać – i bardziej kieruję swój niepokój do przedstawicieli ministra finansów – że mimo tego, iż są środki w budżecie państwowego funduszu, to podwyżki dla pracowników są na poziomie tylko 5%, a wydawałoby się, że można było tę kwestię rozstrzygnąć bardziej korzystnie. Tym bardziej że nie wymagało to dodatkowych środków budżetowych, one są w państwowym funduszu, były przynajmniej, wydaje się, że można byłoby je zagospodarować. I to jest kolejna rzecz.

I czy pan minister i pani prezes mają świadomość, jeśli chodzi o art. 22... Wiem, że macie, rozmawialiśmy o tym niejednokrotnie. Chciałbym zapytać, jaką kwotą skończyła się, przepraszam za określenie, górka, w sensie: jaka to jest kwota na koniec 2015 r. To znaczy, jakie środki są zabezpieczone i jaki jest przewidywany przyrost w ramach art. 22 po zmianach czy też kiedy spodziewamy się jakichś pierwszych oszczędności w tym zakresie. I bardzo mi się w naszej rozmowie z panem ministrem podobało jego zapewnienie, że teraz, po tym jak zajęliśmy się otwartym rynkiem pracy czy wyrównywaniem dotacji, czas trochę na obszar związany z, powiedzmy, grupami specjalnymi – nazwijmy to w ten sposób, nie będziemy mówić „z ochroną rynku”, rynek jest zawsze rynkiem. Zatem to chciałbym tylko zasygnalizować. Bardzo prosimy o odpowiedź na kwestie poruszone przez nas w pytaniach i opiniach.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Krzysztof Michalkiewicz:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Nim oddam głos pani prezes, kilka zdań komentarza. Jeśli chodzi o wypowiedź pana senatora Augustyna, myślę dokładnie to samo albo podobnie: na pewno dobrze, że dotacje dla samorządu są na takim samym poziomie. Na pewno oczekiwania środowiska osób niepełnosprawnych są większe i na pewno ciągle zaangażowanie samorządów, szczególnie jeśli chodzi o finansowanie czy dofinansowywanie zadań, jest niewielkie albo w ogóle go nie ma. Wydaje mi się, że samorzady mogłyby jednak bardziej czuć się odpowiedzialne za sytuację osób niepełnosprawnych. Wydaje mi się również – jeżeli dobrze pamiętam – że kiedyś dotacja z budżetu była na rehabilitację społeczną, a składki były na rehabilitację zawodową; to się zmieniło w międzyczasie. Chyba byłoby to czyściejsze, gdyby składki od pracodawców wracały na dofinansowanie dla nich do zatrudnienia, a to, co wymaga środków ekstra, czyli rehabilitacja społeczna, mogło być finansowane z budżetu. Ale tak jak mówię, gdzieś ktoś podjął decyzje wcześniej i mamy sytuację, jaką mamy.

Programy rady nadzorczej na ostatnim posiedzeniu rady nadzorczej zostały pozytywnie ocenione i nie było żadnych wniosków, żeby z któregoś zrezygnować. Oczywiście w dużym stopniu ich realizacja zależy od stanu funduszu, więc w zależności od tego, jak będzie wyglądała realizacja planu funduszu, jako rada nadzorcza będziemy mogli decydować, czy te programy rozszerzać, czy ograniczać, które kontynuować. Tak że tak jak mówię, to bardziej zależy od kondycji funduszu, a jeśli chodzi o aktualną sytuację, to one wszystkie były bardzo pozytywnie ocenione przez radę nadzorczą.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję panu ministrowi.

Teraz pani prezes, rozumiem. Proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Krzysztof Michalkiewicz:**

Jeszcze jedno. Pan przewodniczący się pomylił. Podwyżki będą wynosiły 10% w państwowym funduszu, związki chciały więcej, dlatego pan...

(Przewodniczący Jarosław Duda: To jest o tyle dobra wiadomość, że nie 5%, tylko 10%, ale można było więcej.)

Związki proponowały więcej, dlatego pan przewodniczący pomyślał o 5%, ale to mimo wszystko jest dwa razy więcej niż w przypadku innych pracowników sfery budżetowej w naszym państwie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Ale też jeżeli chodzi o stan, że tak powiem, wynagrodzeń w państwowym funduszu, od lat nie udało nam się – i mnie, przepraszam, tu kamyczek do mojego ogródka – go zwiększyć. Była szansa teraz, bo środki się znalazły. Rozumiem, że 10% jest znaczące, ale to nie tyle, ile jednak można było, w moim przekonaniu, wypłacić.

Dziękuję panu za tę...

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Krzysztof Michalkiewicz:**

Ale jednak muszę powiedzieć, że oczywiście pan przewodniczący pamięta też, że przez całe lata nie było także podwyżek w sferze budżetowej, więc to, że pracownicy państwowego funduszu mają 200% tego, co będą mieli na podwyżki inni pracownicy...

Przewodniczący Jarosław Duda:

To jest nasz wspólny sukces, Pani Ministrze, zatem pilnujemy sprawy, żeby się udało jeszcze więcej. Dziękujemy bardzo.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michalkiewicz: Dziękuję.)

Pani prezes. Proszę.

**Pełniąca Obowiązki
Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu
Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Teresa Hernik:**

Dziękuję bardzo za wszystkie głosy.

Wzrost lekki, jak określił to pan senator Filip Libicki, związany jest z tym, że przy wprowadzeniu zapisów konwencji rośnie świadomość ludzi i wzrasta konieczność korzystania z języka migowego i komunikacji w nim i myślę, że to jest wspólny sukces, że jest taka potrzeba. I chcę powiedzieć, że pieniądze wydawane są głównie na polski język migowy, zawsze mówiliśmy, że to jest podstawowy język, który dla tych osób jest komunikatywny.

Pan senator również wspominał o przystąpieniu państwowego funduszu do konkursu w „Polsce cyfrowej” odnośnie do przygotowania narzędzi do wydatkowania środków z algorytmu w samorządach. Na razie będziemy próbowali znaleźć pieniądze w naszym budżecie, ponieważ konkurs był rozstrzygnięty całkiem niedawno. Na pewno w dalszej części roku będziemy prosili o przesunięcia, żeby można było zrealizować naprawdę bardzo dobre projekty z udziałem pieniędzy unijnych.

Jeśli chodzi o pytanie czy wypowiedź pana senatora Augustyna odnośnie do wyrównywania różnic między regionami, jak też pieniędzy na samorządy, chcę powiedzieć, że jak widać w planie, one są na tym samym poziomie. Zdajemy sobie też sprawę, że jest duże oczekiwanie na te środki. Myślę, że wypowiedź pana ministra pokazuje, że będziemy się zastanawiać, w jaki sposób dowartościować działania, które w ramach pieniędzy algorytmowych są przekazywane również na konkursy i na rehabilitację społeczną. Bo myślę, że na to jest duże zapotrzebowanie.

Jeśli chodzi o art. 22 – bo padło pytanie, w jaki sposób się zakończył rok –ponad 700 milionów zł, można powiedzieć, nie wpłynęło do kasy funduszu, ale było w formie ulg i, praktycznie rzecz biorąc, do listopada to była kwota oscylująca w granicach 65 milionów zł, czyli to jest bardzo wysoka kwota; w grudniu było nieco mniej – 63 miliony zł. Zapisy ustawy są nowe, więc nie mamy jeszcze, że tak powiem, informacji i przewidywań, jak to zaszkodzi, ponieważ ustawa zmieniona w art. 22 wchodzi w życie dopiero w lipcu. Myślę, że ten skok w ostatnim miesiącu był spowodowany jednak przymiarką pracodawców do konieczności przygotowania dużej sprawozdawczości i informacji przekazywanej w zakresie ulg. Myślę, że trzeba popatrzeć na to pozytywnie, że te środki, które wydawane są... to znaczy, związane z korzystaniem przez pracodawców z ulg po prostu będą się zmniejszały. To było też założeniem nowelizacji ustawy.

Tutaj był również niepokój odnośnie do zwiększania pieniędzy na wyrównywanie różnic, pan senator Słoń też się do tego odniósł. Wydaje się, że w zależności od tego, jakie będą przychody i jaka będzie kondycja funduszu, będziemy, że tak powiem, reagowali i próbowali przenieść pieniądze w te miejsca, gdzie one są niezbędne. Plan został tak skonstruowany... Staraliśmy się, żeby środki, które idą do samorządów, były na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. Proszę zwrócić uwagę na to, że w poprzednim roku zwiększyliśmy środki na wydatki do samorządów. To jest tak, że te pieniądze skądś trzeba pozyskać. Sądzę, że

jeżeli będzie taka wysokość wpłat na państwowy fundusz i oczywiście zwiększone wpływy z tytułu ulg, być może sytuacja będzie na tyle dobra, że wszystkie oczekiwania, które państwo tu zgłaszają, będą mogły zostać zrealizowane. Tak jak pan minister powiedział, na programy rady nadzorczej pieniądze są przygotowane w takiej wysokości, jak było założone.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję, Pani Prezes.
Jeszcze pan senator Libicki. Bardzo proszę.

Senator Jan Filip Libicki:

Ja jeszcze pytałem o to, jaka jest skala umorzeń dotyczących postępowań zwrotowych za opóźnienia, jeżeli chodzi o ubezpieczenia społeczne.

**Pełniąca Obowiązki
Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu
Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Teresa Hernik:**

Przepraszam, Panie Senatorze, słuszna uwaga. Chcę powiedzieć, że rozwiązanie ustawowe jest nowe, mamy, że tak powiem, postępowania administracyjne, które chwilę trwają. Jeśli pan pozwoli, to w miarę upływu czasu przekażę panu te informacje na piśmie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.
Nie widzę więcej zgłoszeń. Jeśli państwo pozwolicie, to przejdziemy do zaopiniowania i głosowania.

Kto z państwa senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych? Proszę o podniesienie ręki. (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie.

Gratuluję, Panie Ministrze i Pani Prezes, i dziękuję państwu serdecznie za udział w dzisiejszym posiedzeniu komisji.

Przejdziemy teraz do... Powinniśmy teraz przejść do kwestii Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ale nie przejdziemy, bo nie widzę jeszcze naszych gości, zatem jeśli...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak? Przejdziemy? Bo moglibyśmy zacząć od Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Możemy? Jeśli pani prezes się zgodzi, to... Tak? Możemy?

Dzień dobry, Pani Prezes. Pozwolicie, że zaczniemy od KRUS, a potem wy?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Witam państwa i zapraszam do zajęcia miejsc, a panią prezes proszę o zreferowanie tematu. Jednocześnie chciałbym powiedzieć, że za jakieś 10 minut ja państwa opuszczę, a posiedzenie będzie prowadzić pani przewodnicząca Bogusława Orzechowska, dobrze?

Bardzo proszę, Pani Prezes.

Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Janina Pszczółkowska:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Pozwolę sobie przedstawić projekt planów finansowych na 2016 r. w części 72. I tak, zaplanowano wydatki budżetu w wysokości 18 miliardów 238 milionów 860 tysięcy zł i na tę kwotę składają się przede wszystkim: obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w kwocie 18 miliardów 223 milionów 995 tysięcy zł, z przeznaczeniem na fundusz emerytalno-rentowy 17 miliardów 780 milionów 180 tysięcy zł, na fundusz prewencji i rehabilitacji 292 tysiące zł; świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w wysokości 443 milionów 523 tysięcy zł. Pozostałe obszary to: obrona narodowa, 10 tysięcy zł; ochrona zdrowia, 14 milionów 846 tysięcy zł – to są składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Realizujemy również zadania w zakresie polityki społecznej i tu m.in. w kwocie 9 tysięcy zł jest refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC. Ale powiedziałabym, że podstawowy obszar to obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. I tu są te podstawowe fundusze, które kasa realizuje.

W zakresie planu funduszu emerytalno-rentowego przyjęto założenie, że liczba świadczeniobiorców będzie na poziomie 1 miliona 264,5 tysiąca, a więc będzie wyższa o 4%. Ponieważ kończy się okres pobierania rent strukturalnych, zakładamy, że część osób wróci, będzie pobierała emerytury rolnicze. Założyliśmy również liczbę ubezpieczonych na poziomie 1 miliona 311 tysięcy, a więc niższą też o około 4%, już od ponad 10 lat obserwujemy stan sukcesywnego spadku liczby ubezpieczonych. Wskaźnik ścigalności jest na mniej więcej stałym poziomie 99%. W projekcie planu przyjęto waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych ze wskaźnikiem 100,5, zaplanowano przeciętne świadczenie na poziomie 1 tysiąca 64 zł, a więc wyższe o 1,9% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Przychody funduszu emerytalno-rentowego wyniosą 21 miliardów 55 milionów 996 tysięcy zł i będą wyższe od przewidywanych o 3,5%. Na tę pozycję składają się: dotacja uzupełniająca w kwocie 15 miliardów 673 milionów 753 tysięcy zł, a więc o 3% więcej niż w przewidywanym wykonaniu 2015 r.; dotacja celowa na pokrycie składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 1 miliarda 755 milionów 918 tysięcy zł; dotacja na sfinansowanie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem w kwocie 95 milionów 184 tysięcy zł; dotacja na sfinansowanie wypłat zasiłków macierzyńskich – tu jest zmiana przepisów, chodzi o pozycję, która weszła teraz od 1 stycznia 2016 r. – w kwocie 255 milionów 325 tysięcy zł; przypis z tytułu składek od rolników w kwocie 1 miliarda 419 milionów 21 tysięcy zł i odpis z funduszu składkowego w kwocie 101 milionów 805 tysięcy zł.

Jeżeli chodzi o koszty funduszu emerytalno-rentowego, to zaplanowano je w wysokości 21 miliardów 309 milionów 366 tysięcy zł łącznie ze świadczeniami zbiegowymi. Podstawowe pozycje kosztów to: emerytury rolnicze,

dotatki pielęgnacyjne do tychże emerytur, renty rolnicze i również dotatki pielęgnacyjne, dotatki dla sierot zupełnych, zasiłki macierzyńskie, zasiłki pogrzebowe, świadczenia zbiegowe, odpis na fundusz administracyjny, składki na ubezpieczenia zdrowotne.

Jeżeli chodzi o plan funduszu prewencji i rehabilitacji, to planowane przychody tego funduszu wyniosą 36 milionów 444 tysiące zł, w tym 98% przychodów stanowić będzie odpis z funduszu składkowego. Dotacja z budżetu państwa wyniesie 292 tysiące zł.

Chciałabym tylko powiedzieć, że na przestrzeni lat ta dotacja ciągle maleje, w latach 2003–2004 dotacja do funduszu prewencji była na poziomie 19–20 milionów zł, obecnie są to 292 tysiące zł. W zasadzie większość pokrywa fundusz składkowy.

Koszty realizacji zadań z funduszu prewencji wyniosą 35 milionów 700 tysięcy zł i będą wyższe o 2% w porównaniu z przewidywanym wykonaniem. Główną pozycję wydatków tego funduszu stanowią świadczenia rehabilitacyjne, które są na poziomie 87,4%. Zakładamy, że z rehabilitacji rolniczej realizowanej za pośrednictwem kasy skorzysta o ponad 3% rolników więcej niż w przewidywanym wykonaniu, czyli około 13 tysięcy 746 rolników.

Jeżeli chodzi o plan funduszu administracyjnego, to przychody funduszu zaplanowano w kwocie 594 milionów 799 tysięcy zł. Podstawową pozycję przychodów funduszu stanowi odpis od funduszu emerytalno-rentowego i w planie ujęto kwotę tego odpisu w wysokości 481 milionów zł. Stanowi to 2,3% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego. Ponadto w przychód wchodzi również odpis od funduszu składkowego, wyniesie on 48 milionów 272 tysiące zł. Pozostałe planowane przychody z tytułu refundacji kosztów obsługi zadań zleconych wyniosą 64 miliony zł – to jest spadek o 0,6%.

Jeżeli chodzi o koszty realizacji zadań funduszu administracyjnego, to planuje się je na poziomie 656 milionów 272 tysięcy zł. Podstawowe pozycje kosztów to: wynagrodzenia, zakup usług, m.in. opłaty pocztowe, usługi remontowe, zakup materiałów wyposażenia, koszty obsługi świadczeń rolniczych, amortyzacje – w zasadzie wszystko, co składa się na funkcjonowanie instytucji. To są podstawowe pozycje, które chciałam państwu przedstawić. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje zastępca przewodniczącego Bogusława Orzechowska)

Zastępca Przewodniczącego Bogusława Orzechowska:

Bardzo dziękuję, Pani Prezes.

Chciałabym prosić o wyrażenie opinii naszego kolegi Krzysztofa Słonia jako koreferenta.

Senator Krzysztof Słoń:

Dziękuję, Pani Przewodnicząca.

Wysoka Komisjo, Szanowni Państwo, po przeanalizowaniu planu finansowego, który został tutaj przedłożony, zarówno funduszu emerytalno-rentowego, jak i funduszu prewencji i rehabilitacji, a także funduszu administracyjne-

go oraz części 72 budżetu „Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego”, jak również po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z prac sejmowych i głosowań nad budżetem państwa na 2016 r., w którym właściwie kwestie tutaj omawiane nie były ujęte, wyrażam pozytywną opinię i wnioskuję o przyjęcie tych planów finansowych przez Wysoką Komisję.

Zastępca Przewodniczącego Bogusława Orzechowska:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa ma pytania czy chce wyrazić opinię?
Pan senator Augustyn. Proszę.

Senator Mieczysław Augustyn:

Pani Prezes, rozumiem, że w dalszym ciągu spada liczba tych, którzy są uprawnieni do pobierania świadczeń. Czy tak jest i jak to wygląda w planie na nowy rok? Bo poprzednio, pamiętam, to było w granicach 50 tysięcy osób, prawda?

Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Janina Pszczółkowska:

A, mówimy... Chciałabym to uściślić. Bo jeżeli chodzi o świadczenia emerytalno-rentowe, to w planie założyliśmy wzrost o 4% z uwagi na to, że kończy się okres pobierania rent strukturalnych przez osoby...

(*Senator Mieczysław Augustyn: A, rozumiem, ta grupa wchodzi...*)

I dlatego w przypadku świadczeń emerytalno-rentowych założyliśmy wzrost o 4%. Jeżeli natomiast chodzi o świadczenia pielęgnacyjne, o osoby, o które...

(*Senator Mieczysław Augustyn: O które zawsze pytam.*)

...o dodatki pielęgnacyjne do emerytur i rent, to tu mamy je na poziomie... Ja w tej chwili nie pamiętam, ale na 2016 r. założyliśmy chyba... No tak, mamy tutaj spadek. To znaczy, generalnie kwota stanowi 75% wszystkich świadczeniobiorców pobierających dodatki z uwagi na wiek, a z uwagi na niezdolność to jest około 25%. Na 2016 r. założyliśmy wypłatę dodatków mniej więcej na tym samym poziomie. Jeszcze sprawdzę...

(*Senator Mieczysław Augustyn: Dziękuję bardzo.*)

Zastępca Przewodniczącego Bogusława Orzechowska:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze ma pytania? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do zaopiniowania i głosowania.

Punkt siedemnasty.

Kto z państwa jest za przyjęciem części 72 „Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego”? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Przyjęto jednogłośnie.

Głosujemy nad punktem osiemnastym.

Kto z państwa jest za przyjęciem planu finansowego funduszu emerytalno-rentowego KRUS? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Przyjęto jednogłośnie.

Głosujemy nad punktem dziewiętnastym.

Kto z państwa jest za przyjęciem planu finansowego funduszu prewencji i rehabilitacji KRUS? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Przyjęto jednogłośnie.

Głosujemy nad punktem dwudziestym.

Kto z państwa jest za przyjęciem planu finansowego funduszu administracji KRUS? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Przyjęto jednogłośnie.

Przechodzimy do omówienia punktu trzynastego dotyczącego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Czy będziemy to omawiać kompleksowo, czy pojedynczo?

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

To głosujemy czy nie trzeba?

(*Głos z sali: Nie, nie ma sprzeciwu...*)

W takim razie będziemy to omawiać łącznie. Proszę o zabranie głosu panią prezes Elżbietę Łopacińską z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Pełniąca Obowiązki Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Elżbieta Łopacińska:

Szanowna Pani Przewodnicząca! Szanowni Państwo Senatorowie!

Projekt budżetu w części 73 „Zakład Ubezpieczeń Społecznych” oraz plany finansowe FUS i FEP, FRD i ZUS na rok 2016 przedstawię bardzo skrótowo, ponieważ szczegóły są w dokumentach, które państwu przekazaliśmy. Podam podstawowe informacje i jeżeli państwo nie będziecie mieli nic przeciwko temu, to liczby, kwoty które są zaplanowane, będę podawała w zaokrągleniu, czyli w miliardach i w milionach złotych, ponieważ szczegółowe liczby też są w sprawozdaniach, a, myślę, łatwiej się przyswajają zaokrąglone kwoty.

Jeżeli chodzi o dochody budżetu w części 73 „Zakład Ubezpieczeń Społecznych”, to zaplanowano je w kwocie blisko 216 milionów zł. Główną pozycję stanowi zwrot zgromadzonych składek członków OFE przechodzących na wcześniejszą emeryturę, co wynosi 150 milionów zł, oraz środki uzyskane w wyniku likwidacji Funduszu Alimentacyjnego, to jest 59,2 miliona zł. Wydatki budżetu zaplanowano na kwotę 53,8 miliarda zł. Największa pozycja wydatków to jest dotacja dla FUS zaplanowana na kwotę 44,8 miliarda zł.

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Przychody funduszu zaplanowano wg przypisu w łącznej kwocie 204,7 miliarda zł. Jako podstawowe źródło przychodów składają się na nie składki na ubezpieczenia społeczne, których wpływy oszacowano na kwotę 149,2 miliarda zł przy zakładanej ściągłości składek na poziomie 99%. Poza tym są to przychody będące refundacją z tytułu przekazania

składek do OFE, zaplanowane w wysokości 3,2 miliarda zł, oraz przekazane do funduszu środki zgromadzone na rachunkach członków OFE w związku z ukończeniem wieku niższego o dziesięć lat od wieku emerytalnego. I te środki zaplanowano na kwotę 4,3 miliarda zł. Poważną pozycją są również dotacje dla FUS, które zaplanowano na kwotę 44,9 miliarda zł.

Jeżeli chodzi o wydatki z FUS zaplanowane na 2016 r., to jest to kwota 208,8 miliarda zł, z czego główna pozycja to oczywiście wypłaty emerytur i rent, zaplanowane na kwotę 181,3 miliarda zł. Poza tym są to wypłaty pozostałych świadczeń, jak np. zasiłki chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe i świadczenia rehabilitacyjne, zaplanowane na kwotę 22,7 miliarda zł. Wysokość odpisu na działalność ZUS określono w planie na kwotę 3,6 miliarda zł.

Jeżeli chodzi o Fundusz Emerytur Pomostowych, to przychody według przypisu zaplanowano w kwocie 519 milionów zł, z czego wpływy ze składek w kwocie 233,5 miliona zł. Tę kwotę zaplanowano przy założeniu wskaźnika ściągłości składek na poziomie 99%. Ponadto FEP uzyska dodatkowe środki w formie dotacji z budżetu państwa na pokrycie wypłat emerytur pomostowych w kwocie blisko 280 milionów zł.

Jeżeli chodzi o koszty Funduszu Emerytur Pomostowych, to one są w planie na poziomie 568,4 miliona zł, z czego główną pozycję stanowią oczywiście wydatki na emerytury pomostowe i tutaj plan wynosi 464 miliony zł.

Fundusz Rezerwy Demograficznej. Jeżeli chodzi o pozycję „przychody” w projekcie planu, to zaplanowano je na 2,1 miliarda zł, koszty bieżące zarządzania funduszem zaplanowano na poziomie 2,3 milionów zł, a stan funduszu na koniec 2016 r. według planu ma wynieść blisko 22 miliardy zł.

Jeżeli chodzi o Zakład Ubezpieczeń Społecznych, to w pozycji „przychody ogółem” zaplanowano 4,2 miliarda zł, głównym źródłem przychodów będzie odpis z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 3,6 miliarda zł. Koszty działalności bieżącej ZUS wraz z amortyzacją zaplanowano na kwotę 4,6 miliarda zł, z czego koszty wynagrodzeń osobowych to kwota 2,2 miliarda zł, usługi obce według planu to 1 miliard zł, na działalność inwestycyjną zaplanowano środki w kwocie 494 milionów zł, z tych środków sfinansowane zostaną przede wszystkim zadania związane z rozwojem i rozbudową systemów informatycznych.

Przewidujemy, że na koniec 2016 r. stan środków pieniężnych oraz innych aktywów finansowych zakładu wyniesie 378,8 miliona zł przy jednoczesnych zobowiązaniach prognozowanych na koniec 2016 r. w kwocie 385 milionów zł. I to jest to, co chciałam państwu przedstawić jako skrótową informację dotyczącą projektu budżetu w części 73 „Zakład Ubezpieczeń Społecznych” oraz planów finansowych FUS, FEP, FRD i ZUS na 2016 r. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Bogusława Orzechowska:

Bardzo dziękuję, Pani Prezes.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Proszę o zabranie głosu pana senatora Jana Filipa Libickiego.

Senator Jan Filip Libicki:

Dziękuję bardzo.

Postaram się skrótowo. Zaczę od Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Funduszu Rezerwy Demograficznej. Do tych dwóch ostatnich nie mam żadnych uwag, natomiast jeśli chodzi o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to chciałbym zadać kilka pytań.

Pierwsze pytanie. Państwo przewidujecie niewielki co prawda wzrost, o 3,2%, na przewencję rentową. Chciałbym zapytać, czy są jakoś oszacowane efekty tych wydatków, to znaczy, jaka jest skuteczność działań prewencyjnych.

Drugie pytanie to jest pytanie, które już swego czasu zadawałem. Mamy do czynienia z taką sytuacją, że obywatele w Polsce rejestrują swoją działalność za granicą – np. na terenie Unii Europejskiej – po to, aby płacić niższe składki na ubezpieczenia społeczne. Bodajże w zeszłym roku czy 2 lata temu, już nie pamiętam, kiedy była o tym mowa, i odpowiadał na te pytania pan prezes Derdziuk, to państwo mówiliście o tym, że dostrzegacie tę kwestię. I chciałbym zapytać, czy w tej sprawie są podejmowane jakieś działania, a jeżeli tak, to jakie, czy państwa zdaniem to zjawisko maleje, czy rośnie. Jak to wygląda?

Następne pytanie. Państwo założyliście, że wzrost wpływu ze składek będzie większy o ponad 4,5%, 4,6% i że ściągłość będzie wynosiła 99%. Chciałbym zapytać... Oczywiście, to jest tak, że te dyskusje, także w jakiejś mierze dotyczące ubezpieczeń społecznych, były przedmiotem kampanii wyborczej. To jest gorący temat, nie ma co ukrywać, to jest jasna rzecz. Ale czy pani prezes nie uważa, że to są szacunki jednak zbyt optymistyczne? Jakie jest państwa zdanie w tej materii?

I ostatnie pytanie, dotyczące FUS. Będziemy prawdopodobnie 12 lutego omawiać słynny program 500+ i państwo tutaj założyliście – to jest w jakiejś mierze powiązane – na zasiłki macierzyńskie i urlopy wychowawcze... O urlopiach nie mówię, bo jeśli ten program zostanie wprowadzony w kwietniu, to nie będziemy mieli w tym roku tej kwestii. Ale może być też tak – teoretycznie jest taka możliwość – że na skutek rozważania i dyskusji publicznej na temat tego programu jakieś decyzje w tej materii zostaną podjęte przez potencjalnych beneficjentów i może się okazać, że to się np. w wymiarze zasiłków macierzyńskich jednak zwiększy. Bo przecież inicjatorzy tego programu zakładają, że to będzie bodziec pronatalistyczny. Chciałbym zapytać, czy w tym zakresie, w ramach tych 3 miliardów zł, państwo jesteście przygotowani na taką sytuację, jeżeli chodzi o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. To jest tyle, jeśli chodzi o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Jak już mówiłem, w kwestii Funduszu Emerytur Pomostowych i Funduszu Rezerwy Demograficznej nie mam uwag.

Przechodząc już do kwestii ZUS jako instytucji, chciałbym przede wszystkim zauważyć – i to konstatuje z zadowoleniem – że odpis z FUS na działalność zakładu jest stosunkowo niski i jest niższy niż w latach poprzednich. On wynosi 1,68%, zdarzały się wcześniej lata, że to było wyżej. Wydaje mi się, że to jest rzecz pozytywna. O wzroście wynagrodzeń nie będę mówił, przy okazji omawiania funduszu rehabilitacji odbyła się, myślę, bardziej ogólna dyskusja, więc na ten temat mówić nie będę. Chciałbym

zapytać o pozycję, która mnie trochę zaskoczyła i w której jest prognozowany wzrost o 7%, chodzi o usługi telekomunikacyjne, ale nie informatyczne. Usługi informatyczne w dzisiejszych czasach całkowicie rozumiem, ale tutaj, jeżeli chodzi o usługi telekomunikacyjne, zostało zapisane 30 milionów zł i planowany jest wzrost o 7%. Chciałbym zapytać, co to jest, tak dokładnie.

Na koniec dwie ostatnie uwagi. Ja się spotkałem z takim przypadkiem – ale myślę, że tych przypadków jest więcej – że jest ktoś, kto pobiera świadczenia rentowe, w pewnym momencie świadczenie jest mu cofane i on idzie do sądu. Postępowanie w sądzie się toczy przez dłuższy czas, ale sprawa jest, powiedzmy sobie, oczywista i sąd rozstrzyga na korzyść tej osoby. Po jakimś czasie państwo jesteście zmuszeni nie tylko utrzymać świadczenie, ale także zwrócić pieniądze za czas, kiedy ono nie było uiszczane, z odsetkami za ten cały okres. Chciałbym zapytać, czy sytuacja, z którą ja się spotkałem, jest incydentalna – bo to niewątpliwie powoduje dodatkowe koszty – czy pani prezes może powiedzieć o tym jako o szerszym zjawisku.

Ostatnia uwaga. W budżecie jest pozycja, która się nazywa „pozostałe usługi”, i tam jest mowa o wzroście o 68%. On jest wyjaśniony tak, że to jest kwestia tego, iż znalazły się tam inaczej zapisane usługi budowlano-remontowe, ale niewątpliwie, chociaż w ciągu ostatnich lat wizerunek zakładu zmienia się na plus, to jednak to są akurat rzeczy, które często budzą pewne kontrowersje społeczne. Chciałbym prosić o dwa słowa szerszego wyjaśnienia, czego te koszty tak naprawdę dotyczą. To wszystko. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bogusława Orzechowska:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.
Jeszcze pan senator Augustyn.

Senator Mieczysław Augustyn:

Skorzystam z okazji, Pani Prezes, żeby tutaj po raz drugi już wybrzmiała bardzo pozytywna opinia o państwie pracy. Nawet zaryzykuję takie twierdzenie, że przy wszystkich nieporozumieniach, różnych trudnych sprawach – bo mamy do czynienia z seniorami, często z ich niecierpliwością itd. – daj Boże, żeby inne instytucje pracowały z taką punktualnością, z taką rzetelnością jak ZUS, niemalże można iść w zawody, że świadczenia dotrą do tych, którzy powinni je otrzymać, o czasie i w oczekiwanej wysokości. To wszystko odbywa się rzeczywiście przy dużym wskaźniku efektywności. Są dwa takie wskaźniki. Po pierwsze, ściągalność składek. To oczywiście denerwuje płatników, ale powinno nas cieszyć, że interesy emerytów i rencistów są należycie pilnowane. Po drugie, to, co podkreślał pan senator Libicki, tzn. koszty obsługi. Są one relatywnie niższe aniżeli w jakiegokolwiek innej instytucji, a często się wygłasza sądy – politykom też się to zdarza – jakoby ZUS nie wiadomo ile nas kosztował i był drogi i że w ogóle trzeba go z tego powodu zlikwidować. To są nieprawdy, warto żebyśmy tutaj przy okazji planu na nowy rok o tym też powiedzieli. Druga rzecz pozytywna, widzę, że tym

razem nie ma zamiaru sięgnięcia do Funduszu Rezerwy Demograficznej. To bardzo dobrze, bo problemy z deficytem, stałym, można powiedzieć, strukturalnym deficytem w ZUS są. Oczywiście niecałe 22 miliony zł nie zmieniają sprawy, ale dobrze, że do tego nie sięgamy, tylko trzymamy to jako rezerwę na trudniejszy czas. Nie znajduję w budżecie pieniędzy, które byłyby konieczne na projekt złożony już w Sejmie i mający być spełnieniem obietnicy wyborczej obniżenia czy przywrócenia wieku emerytalnego. Uważam, że to dobrze. Bo widzimy, że chociaż przyrost składki jest powyżej 4% – 4,6%, jeśli dobrze pamiętam – to przyrost deficytu, czyli tego, co budżet państwa musi przekazać, jest, jak pamiętam, powyżej 6%. To procentowo rośnie szybciej aniżeli przyrost składek. Więc nie ma tutaj rezerwy na dodatkowe wydatki, które musiałyby się pojawić, gdyby ogromna grupa emerytów i rencistów weszła do systemu wcześniej, aniżeli to było zakładane.

To moje nie tyle pytania, ile uwagi. Ja przepraszam, Pani Przewodnicząca, że zgłaszam je teraz, ale po prostu ze względów komunikacyjnych prawdopodobnie nie będę mógł tutaj być wystarczająco długo. W każdym razie już teraz deklaruje, że jestem za przyjęciem planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jak zawsze jest sporządzony z dużą precyzją i rzetelnie, bardzo za to dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bogusława Orzechowska:

Dziękuję, Panie Senatorze.
Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Poproszę panią prezes o zabranie głosu.

Pełniąca Obowiązki Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Elżbieta Łopacińska:

Postaram się po kolei. Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o FUS, prewencję rentową i jej skuteczność, to badamy ją w ten sposób, że 2 lata po zakończeniu rehabilitacji sprawdzamy, czy osoby, które ukończyły rehabilitację, przebywały na świadczeniu z ubezpieczenia społecznego, w tym na zwolnieniach, powyżej 20 dni. Jeżeli chodzi o wskaźnik ubezpieczonych, którzy nie korzystali ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego po ukończeniu rehabilitacji, to on z roku na rok rośnie. Dla przykładu w 2006 r. był na poziomie 41,2% i tak jak mówię, systematycznie z roku na roku rośnie. Za rok 2013 – bo w tej chwili mam takie dane, tak jak powiedziałam, 2 lata po ukończeniu rehabilitacji – ten wskaźnik wynosi 54,7%, czyli, jak widać, skuteczność po prostu się podnosi. Zresztą my podnosimy bardzo wymagania w stosunku do ośrodków rehabilitacyjnych i, myślę, to świadczy o tym, że to zadanie jest wykonywane z powodzeniem. W kwestii rejestracji działalności za granicą i tego, jakie działania podejmujemy, to ja nie jestem w temacie, jeśli chodzi o szczegóły. Jeżeli państwo pozwolą, to poprosiłabym panią dyrektor Agatę Wiśniewską, która by może bardziej szczegółowo odpowiedziała na to pytanie.

**Zastępca Przewodniczącego
Bogusława Orzechowska:**

Jak najbardziej. Prosimy.

**Dyrektor
Departamentu Realizacji Dochodów
w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych
Agata Wiśniewska-Półtorak:**

Witam państwa serdecznie.

Ja rozumiem, że to dotyczy takiej sytuacji, kiedy u nas prowadzona jest działalność gospodarcza, a za granicą jest umowa o pracę. Wtedy jeżeli to jest praca marginalna, to właściwe jest ustawodawstwo tego kraju, gdzie jest umowa o pracę. Chodzi o ustalanie właściwego ustawodawstwa w tych sytuacjach. Nie obserwujemy, żeby w tym zakresie się coś zmieniło, procedujemy tak, jak do tej pory procedowaliśmy. Jeżeli będzie trzeba przekazać jakieś szersze informacje, to oczywiście przygotowujemy je i prześlemy.

**Zastępca Przewodniczącego
Bogusława Orzechowska:**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa jeszcze chce zabrać głos?

**Pełniąca Obowiązków Prezesa
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Elżbieta Łopacińska:**

Ja jeszcze nie odpowiedziałam na kolejne pytania.

Kwestia wpływów ze składek. Realny wzrost funduszu wynagrodzeń, jeżeli chodzi o wskaźniki makroekonomiczne, wygląda tak, że w roku 2015 ustawa budżetowa zakładała 105,1%, PW wynosi 104,4%. Na rok 2016 projekt planu zakłada 104,4%. Jeśli chodzi o ściągalność, ustawa budżetowa na rok 2015 zakładała 98,5%, nasze PW wynosi 99%. Na rok 2016 PW w zakresie ściągalności składek wynosi 99%, my ten poziom ściągalności zachowujemy i można powiedzieć, że zakładany wpływ składek za poprzedni rok i wykonanie są na tym samym poziomie.

Jeżeli chodzi o dodatek 500+ i związany z tym ewentualny wzrost wypłat na zasiłki macierzyńskie, rodzicielskie, wychowawcze itd., to rzeczywiście w planie nie zakładaliśmy wzrostu ewentualnych wypłat. Jeżeli faktycznie będzie to znaczący wzrost, wtedy niestety będziemy się zwracać o pożyczkę z budżetu państwa, innego rozwiązania ja tutaj nie widzę.

Jeżeli chodzi o odpis, tak jak tutaj zostało zauważone, z roku na rok on jest procentowo coraz mniejszy i to też niestety skutkuje mniejszą kwotą, co oczywiście rzutuje na nasz fundusz wynagrodzeń. Dla przykładu w roku 2010 odpis wynosił 3,8 miliarda zł, w 2014 r. spadł do 3,4 miliarda zł. I tak jak mówię, cały czas jesteśmy bardzo oszczędną instytucją, ale to, co najbardziej boli, również pracowników, przy ciągle zwiększających się zadaniach, to fakt, że fundusz wynagrodzeń praktycznie mamy na niezmiennym poziomie z małymi wyjątkami, po drodze dostaliśmy niewielkie kwoty.

Jeżeli chodzi o usługi telekomunikacyjne, to głównym elementem wzrostu dotyczącego tej pozycji są koszty związane z łączami teletransmisyjnymi i internetowymi.

Odpowiem na pytanie dotyczące sytuacji, w której dochodzi do cofania czy odbierania świadczeń, a następnie sprawa idzie do sądu i sąd orzeka odmiennie od ZUS, czyli przyznaje danej osobie prawo do świadczenia; oczywiście w takim przypadku jest nierzadko wypłata kwoty wyrównania wraz z odsetkami. Ja nie mam przy sobie statystyk, ale powiem, że oczywiście takie przypadki są nagłaśniane. One są nośne, ale jeżeli dobrze pamiętam, to stopień przegrywalności w stosunku do decyzji odmownych nie jest bardzo wysoki. Nie chciałabym tutaj strzelać liczbami, jeżeli państwo byście się zgodzili, tobyśmy przekazali szczegółowy materiał analityczny dotyczący tych danych. Ja myślę, że to będzie z korzyścią.

Padło jeszcze pytanie o pozostałe usługi. Jeżeli chodzi o kwotę, to ona generalnie nie rośnie, jest constans. Nastąpiła zmiana formularza, po prostu inwestycje znalazły się w tej pozycji i dlatego właśnie rosną koszty związane z pozostałymi usługami. Ale to jest sprawa techniczna, a nie wynik, że tak powiem, podniesienia z naszej strony kosztów inwestycji, tak jak mówię, inwestycje znalazły się w pozostałych usługach i automatycznie kwota dotycząca pozostałych usług została podniesiona.

**Zastępca Przewodniczącego
Bogusława Orzechowska:**

Dziękuję bardzo.

(*Pełniąca Obowiązków Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Elżbieta Łopacińska*: Nie wiem, czy wyczerpująco odpowiedziałam. Jeżeli są jeszcze jakieś pytania, to oczywiście...)

(*Senator Jan Filip Libicki*: Tak, ja jeszcze mam dwa słowa do pani Wiśniewskiej, ale to już po wszystkim.)

Nie widzę więcej chętnych do zabrania głosu.

Przystępujemy do zaopiniowania i głosowania.

Może będziemy głosować blokiem. Głosujemy nad punktami: trzynastym, Zakład Ubezpieczeń Społecznych; czternastym, plan finansowy Funduszu Emerytur Pomostowych; piętnastym, plan Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; szesnastym, plan finansowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Kto z państwa jest za przyjęciem budżetu? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Budżet odnośnie do ZUS został zaopiniowany i prze głosowany.

Dziękuję państwu.

(*Głos z sali*: Serdecznie dziękuję.)

Zakończyliśmy punkt pierwszy porządku obrad. Mamy jeszcze punkt drugi – sprawy różne.

(*Głos z sali*: Tak, ale w tym punkcie miał się wypowiedzieć senator Augustyn.)

Miał się wypowiedzieć, ale zniknął.

(*Wesołość na sali*)

Czyli sprawy różne...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Proszę?

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Sprawozdawcą z ramienia komisji będzie...

Senator Krzysztof Słoń:

Pani Przewodnicząca, zgłaszam się na ochotnika na sprawozdawcę przebiegu dzisiejszego posiedzenia podczas obrad Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, kiedy będą przedstawiane stanowiska poszczególnych komisji co do budżetu państwa na 2016 r.

**Zastępca Przewodniczącego
Bogusława Orzechowska:**

Dziękuję bardzo.
Sprawozdawcą będzie pan senator Słoń.
Dziękuję państwu.
Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 25)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii